

nemažai,
aštis, ne-
a sveika,
taigi kož-
pasidaugis
o parodysi,
k brango-

, bet kaip
mitingus
na 2 ir 3 j
prelekcii-
ppai, kaip

nietis.
pos narys,
ydamas jų

s pereltais
mas palie-
rg'e ir ta
Lietuvon
nažais vai-
atidavėm i
is randasi
sugrišt at-
tietelių pa-
o draugus
mano pa-
iais vaike-
per «Kova»
s padėjimo,
atsilyginti

manęs drau-
(jo nėra—
uku. Red.),

pasimatymo
mėj.
asevičia.

e įsiskverbė
patėmijimas,
ymontas.

Zanavykų
Rašykite šiuo
jums antrašą.

ir mokina už
ms paaiškinti
Galite rašyti
lparaiso, Ind.
lami bei skolinda-

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FE-
DERATION OF AMERICA
[Incorporated April 28, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LIETUVIŠKAS SAVAITRAŠTIS
"KOVA"
Išleina kas Pėntnyčia. Leidžia
LIETUVIŲ SOCIAJALISTŲ SA-
JUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 10.

Philadelphia, Pa., 11 d. Kovo (March), 1910 m.

Metas VI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TURINYS.

ĮVAIRŪS STRAIPSNIAI.

J. B. S.	Akloji Revoliucija.....	121
"	Tuščia Baimė.....	122
J. Šukys	Insinuacija ar naikinimo tikslas.....	124

SAJUNGOS REIKALAI.

Sekretoriaus pranešimai.....	125
Reikale Referendumo N1, 1910.....	125
II ro rajono viršininkų rinkimų pasekmės.....	125
V.K. referendum N1.....	126

KRITIKA IR POLEMIKA

T. J. Kučinskas	Atsakymas drg. P. J. Mokevičiui.....	126
Korespondentas.	Prie laikraštinių susivažiavimo.....	127
A. Antonov.	Išklausykite ir antrąją pusę.....	127

LAIŠKAI Į REDAKCIJĄ.....128

BELETRISTIKA ir POEZIJA.

Mano Sapnas.....	129	
J. B. S.	Sonetas.....	129
Jul. Mickevičius.	Liūdnam Draugui.....	130

DARBININIKO KRONIKA.....130

A. Baranaukas.	Iš Vilniaus Darbininkų gyvenimo.....	130
J. J-nas.	Šelpkime laikraštiją.....	131

KORESPONDENCIJOS.....131

Kas da neskaitėte?

Jeji nori darbininke praleist smagiai liūdnuos gavėnios vakarus, apdūmot kančias darbininkų žmonių, tai nusipirk knygą «BAL-TRAMIEJAUS NAKTĮ», o ten tikrai pažinsi kančias s ū n a u s ž m o g a u s . Ten pamatysi it veidrodije klastas kunigų ir didži-turčių, o suprasi, kas yra tavo draugu, o kas priešu. Baltramie-jaus Naktis tai parankiausias ir smagiausias skaitymas darbinin-kui žmogui.

Nelauk ilgai, bet tuojaus prisiųsk «Kovos» Administracijai 75 c. krasos ženkleliais arba Money Order, o tuoj apturėsi knygą su smagiais skaitymais. Adresuok štai kaip:

«KOVA», 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

PRANEŠIMAS

Gavom žinutę, jog «TRIMI-TAS»—Laisvosios Dvasios Gies-mės ir Dainos, jau baigiamas spaudyt ir trumpame laike bus prisiųstas. Todėl, pakol dar mi-nėtos dainos neprisiųstos, da tu-rite progą jas užsirašyt už pa-prastąją prekę, t. y. už \$1.00—2 egz. Teipgi ir tie, kurie turite užrašę prenumeratoriui arba ga-lite užrašyt, malonėkite skubi-nai prisiųst pinigūs, idant būtų galima sutvarkyt atsakančiai minėtą fondą ir podraug prirengt išsiuntinėjimą dainų. «K.» Adm.

GEORGE BELAWSKIS
1216 S. 2nd St. Philadelphia.
LIETUVIŠKAS SALIUNAS

Lietuviški kve-pianti Cigarai, geriausia degtinė McHenry, Treiner ir kitų. Linksma vieta, geras patarna vimas, gryna lie-tuviška kalba.

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

J. B. SMELSTORIUS, Editor J. GRINIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse sviete	
One year	\$2.00	Vienems metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešioms mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION. APGARŠINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

«KOVOS» Spauštuvėj spaudinam visokius spaudos darbus. Spauzdinam netik plakatus, tikietus ir programus baliams, bei teatram, netik visokius biznieriškus apgarsinimus, draugystėm ir klinbam konstitucijas, bet ir visokias dideles knygas. Užsaky-mus išpildom visuomet į laiką greit, gražiai, už labai prieinamą prekę. Turintieje kokį-nors spaudos darbą, kreipkitės į «Kovos» spauštuvę kiekvienam laike ypatingai ar per laiškus sekančiu ant-rašu:

«KOVA»

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Telefonas, Keystone, Main 2958.

Gerai dantys yra neatbutinal reikalingi gera sveikatai, todėl nueik pas dentistą

Dr. J. I. Halpern

868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, in-deda naujus. Kalba lenkiškai.

Valandos: Dienomis 9 iki 3 vakare. Nedėliomis 9 iki 4 vak.

ST. KEMPA

2804-06 Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Pristato vežimus veseilioms, krkškėstynoms, pagrabams ir tt. Jis yra vienintelis tikras ir teisingas tautietis. Prekes prielamos.

Keystone Telefonas: East 42-65-A.

«KOVOS» AGENTAI.

J. RUDMINAS Kazuno Aptiekoj, Shenandoah, Pa	J. ZALANSKAS. 11 Chester, St Elcter, N. H.
J. VISOCKIS 8139 Vincinunas Road, Chicago, Ill	A. L. Reik. 374 High St. Wilkes Barre, Pa.
FR. GOLUBICKI Box 172, Melrose Park, Ill	A. KALASKY. Box 1806, Renton, Wash
J. MATJOŠAITIS 120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.	A. UNGURAITIS. 120 Grand St. Brooklyn, N. Y.
G. A. PAPAUSKY & CO. 1112 S. Leavitt St., Chicago, Ill.	A. KAZEKEVIČIUS. P. O. BOX 60, Edwards Ind.
MATT SENKUS 46 Knox St., Lewiston, Me.	J. BINDOKAITIS. 71 Henry St. Rochester, N. Y.
A. M. RUKAS 72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.	M. K. ŽVINGILAS. 422 W. Cool St. Shenandoah, Pa.
J. ŠUKIS 70 W. 25th St., Chicago, Ill.	ALEX. BASEVIČIUS 3019 Pulasky All., Pittsburg, Pa.
J. PETRIKYS 1514 Ross Ave., Scranton, Pa.	V. K. RAČKAUSKAS Scranton, Pa.
J. M. ŠIMKUS 4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.	P. GLAVECKAS 685 W. Lombard St., Baltimore,
A. A. REKLAITIS 234 Wayne St., Jersey City, N. J.	J. KALAKAUSKAS 55¼ Green St., Worcester, Mass
SIMON KARALIUS 342 Lenox St., Norwood, Mass.	

Atydai, kurie vieton "Kovos", nori kitą laikraštį.

Labai tankiai atsitinka, kad vienoj stuboj gyvena keli LSS. nariai ir todėl į vieną stubą pareina keli egz. «Kovos». Tuli draugai nori pasinaudot kitokiais progresyviškais laikraščiais ir todėl prašo, kad jiems vieton «Kovos» prisiųstą kit laikraštį. Tokių reikalavimų jau gavau keletą, todėl pranešu, norintieji gauti kitą kokią laikraštį vieton «Kovos», teiksitės narinių mokestį užsimokėi iškalno už metus laiko, tuomet prisiųsim jums geidžiamą laikraštį. Be užsimokėjimo iš kalno negalima jums nžprenumeruot ir siuntinėti kitą laikraštį, nes «Kovos» administracija užsakydama jums laikraštį, turi drauge ir pinigus prisiųst, užtai uorintieji gauti vieton «Kovos» kitą kokią laikraštį, drauge su užsakymu prisiųskit ir narinių mokestį už metus laiko.

«Kovos» Administracija.

Atviri Laiszkeliai ir Laiszkams popieriai

Naujai atspausti, randasi «Kovos» administracijoj. Su geriausiais paveikslais ir tinkančioms revoliucionieriškoms dainoms, pritaikytoms prie paveikslų. Visi laiskeliai ir popieriai atspausti visokioms parvoms, ant geriausios popieros ir patsidoda 2 už 5c., 12 už 25c., 100 už \$1,00, 500 už \$4,50, o 1000 už \$8,00.

Reikalaujami adresuokite:

«Kovos» Administracija
1815 E. Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.

Kas sanvaite saugok šita sanraša:

- 1 Pavasaris Socijalizmo
- 2 Paryžiaus komuna
- 3 Caro kelionė į Sibirą
- 4 Tėvynė ir jos sūnūs darbininkai
- 5 Sunku keliauti su Teisybe
- 6 Kapitalizmo reakcijos vilnys
- 7 Darbininkų pažanga
- 8 Rusijos karė su Japonija
- 9 Marselietė
- 10 Internacionalas
- 11 Ant barikadų
- 12 Raudonas Vėluokas
- 13 Dievaitis Kapitalistu
- 14 Tikėjimo palatkytojai
- 15 Trys vlespačiai ant bombos
- 16 Darbininkai ir ponas.
- 17 Kapitalizmas ir jo auka.
- 18 Dabartinės draugijos progreesas.
- 19 Nukryžlavotae gauna tulžį
- 20 Kapitalas ir jo augintinis ponas
- 21 Be darbo ir duonos
- 22 Labdarystė kapitalistų

- 23 Salina is Prancūzijos
- 24 Dėdė Samas

Tik ką atspaudinti nauji atviri laiskeliai ant geros popieros ir puikiom spalvom.

1. «Moteris ir Socijalizmas»
2. Da vienas smugis.
3. Teismas be teisių.
4. Lietuvos senovės karžygiai.

Sie visi paveiksliai nereikalauja aiškinimo, kas jie yra, nes jie patys už save šneka. Prekiuoja visl keturi sykiu tik 10 c.; daugiau imantiems ant karto nuleidžiamas didelis nuosimtis.

M. F. TRAKIMAS BROS.

FOTOGRAFIJU STUDIJA.

1410 Federal Str.

Philadelphia. Pa.

Šiuomi pranešame, jog atidarome mokslainę mokinimui tikrai artistiško darbo fotografijų dirbimui ir paveikslų malevojimui. Mokiname be skirtumo, merginas ir vaikus; pas labai lengvai ir į trumpą laiką galite išmokyti augštesnės klesos profesijonališką darbą.

Mokslainę atidarysim nuo 1-mos dienos Kovo (March) 1910m.; lekcijos bus išguldamos dienomis ir vakarais, nedėliomis nuo 9-nių iki 12-tai valandai prieš pietus ir nuo 12-tos iki 4-rių valandų popietų. Lekcijose bus išguldoma ir išaiškinama apie supratimą tikrosios dailės, ir piešimo, mieras fotografavimo ir malevojimo, pritaikimai dažų spalvų, nustatymas šviesos ir t. t.

Lekcijas išguldinės: M. F. Trakimas, D. N. Pletkauskas ir J. Trakimas.

Norintieji pige proga išmokyti puikų amatą į trumpą laiką, kreipkities per laišką arba ypatingai sekantiems antrašau:

M. F. TRAKIMAS.

1410 Federal Str.

Philadelphia, Pa.

GARSUSIS NEW YORKO DAKTARAS

Ferdinand Hartmann M. D.

sako:

Jei sergi, nesikankink, bet pribuk arba parašyk pas mane, aš išgydysiu!

Per 30 metų daktaravęs, tyrinėjęs medicinos mokslą ir gyduolių veikmę, kurios geriausia gydo žmogaus kuną. Pabaigęs universitetą per 20 metų gydžiau Didžiamjam New Yorke VYRUS IR MOTERIS ir išgydžiau greitai ir gerai.

10 metų atsidavęs mokslui praktikuojau Paryžiuje, Londone, Berline ir Peterburge, surasdamas naujausias gyduoles išgydymui visokių ligų. Sugrįžus iš Europos daktarų bendrovė išrinko savo pirmsėdžiu; o dabar užkviečiu sergančius visokioms ligomis, nes paaukanju visa savo mokslą sergantiems.

Sveikus mokinsiu kaip užlaikyti sveikatą, o sergančius išgydysiu, nes be sveikatos nėra laimės nė darbininkui nė biznieriui.

PROGRESAS MEDIKALIŠKAM MOKSLE!

Tik tie daktarai pasekmingai išgydo, katrie tēmija į medicinos mokslo progresą; katrie to nedaro, negali sergančių išgydyti, už tai kad užrašo gyduoles ne naujausio budo, nes naujausi medicinos pagerinimai tokiems daktarams nežinomi ir ar tai jie užmiršo ar nenori žinoti, netēmiantį į mokslą, kad

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS SVEIKATOS IR GYVASTIES.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas pradžia visokių ligų.

NAUJAUSIAS BUDAS PRITAIKYMUI GYDUOLIUI!

Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos; už tai ir daugiausia sergančių išgydžiau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė. Jei aš pasakysiu, kad galiu tave išgydyti, tai tikrai apturėsi sveikatą.

PASARGA: Sergėkis garsinamų profesoriu, nes tai yra pasamdyti kompanijų šarlatanai kaip ir lumbugo Instituto šarlatanai, net numirusį daktarą Kalinsą garsina už savo daktarą profesorių. Žinok gerai, jog geras daktaras niekad už algą nebernaus. Matant tokias neteisybes, kad apginti nuo apgavikų, tad pagal prašymą draugų daktarų ir žmonių, kuriuos išgydžiau, kad serganti žinotų kur atrast tikrą pagelbą sveikatai, apsigarsinau.

APSIMU JUS IŠGYDYTI

nuo reumatizmo, skaudėjimo sanarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir šonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbimą vidurių. Galvos skausmą, širdies, inkstų, kepenų ir plaučių ligas. Greito pailsimo ir sunkaus kvėpavimo, persalimo, slogų, sveikatos nusilpnėjimo ir vyriškumo. Greito supykimo, Dyspepsijos, neuralgijos bei nervų ligos; teip-pat nuo sauzagystės ir iš to įgautų nesveikumo, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, nemigos ir nuo visokių užsikrečiamų kavarieriškų ligų — nudegimo. Teip-pat MOTERŲ: skausmingų ir nereguliariškų mėnesinių, baltųjų tekėjimo, gumbų ir visokių moteriškų ligų; nepaisykite, kad kiti daktarai jums nepagelbėjo; aš kad apsiimu tai ir išgydysiu šviežias ir užsienėjusias ligas. Butų geriau, kad iš karto pas mane atsišauktum, pirmiau negu kur kitur; jei ne asabiškai, tai parašyk lietuviškai, nėra skirtumo kur gyveni. Rašyk kaip moki ir kaip jauti nesveikumus savyje, aš suprasiu, išstirsiu, duosiu rodą, kad reikės pritaikysiu gyduoles, kurios yra geriausios ir naujausios išradimo, o apturėsi sveikatą, be skirtumo kaip toli gyvenate Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje ir kitur. Biednus gydau dovanai!

DR. FERDINAND HARTMANN M. D.

218 E. 14-th st.,

New York City.

Į ofisą ateinančius, priimu kasdien: nuo 12 iki 5 valandai po pietų. Šventadieniais nuo 11 iki 1 po pietų.

LAIŠKAMS POPIERIAI:

- 1 Žmonijos Geradėjai
- 2 Kelionė dangų
- 3 Susipraskim!
- 4 Ant barikadų
- 5 Marselietė
- 6 Saulėi tekant
- 7 Pirmoji Gegužė

- 8 Raudonas Vėluokas
- 9 Internacionalas
- 10 Kapitalistu Dievaitis
- 11 Tikėjimo palatkytojai
- 12 Dabartinės draugijos progreesas
- 13 Kapitalas ir jo augintinis ponas
- 14 Slandinė sistema ir jos auka.

AKLOJI REVOLIUCIJA.

TAI P užvardijęs Amerikos profesionalinių sąjungų judėjimą Robert Hunter dienraštyje «The New York Call» N. 62 pabrėžia faktą, kad Amerikos darbininkai labiau rūpinasi savo ekonomiškais, negu politiškais reikalais.

Nekartojant jo žodžių, seniai jau galima buvo pastebėti, kad darbininkų organizacijų stovis ir judėjimas greičiau nenaudingas, negu kad naudingas proletarijato išsiluosavimo iš alginės vergijos reikalams.

Klausimas santykių tarp darbininkiško profesionalinio ir politiškojo judėjimo labiau, negu kurs-nors pasaulyje yra sukomplikuotas. Šalis kur taip griežtai skirtingi klesų reikalai, kur taip kapitalizmo sistema išsivysčiusi kaip Jungtinėse Valstybėse, privalėtų turėti milžiniškas spėkas socialistiškoj organizacijoj, o sykiu ir stiprią įtakę parlamente ir įstatymdavystėj. Juk pamatų darbininkiško klesinio judėjimo, yra didelis skaitlingumas proletarijato, gyvenančio iš rankų darbo. Ir niekur tiek daug tokio proletarijato nėra, kaip Amerikoje. Tačiau politiškoji darbininkų organizacija negali pasigirti didesniu skaičium narių kaip 40,000, negali pasigirti, turinti bent vieną atstovą parlamente. Ir žiūrient į tai, kyla klausimas, ar parlamentinė arba bent abelnai politiška akcija darbininkiškos klesos Amerikoje turi savo ateitį? Šale to matant išsivystymą profesionalinių darbininkų organizacijų, lengva įpulti į klaidingą manymą, kokis apėmęs plačiasias darbininkų minias, matančias profesionalinėse organizacijose arba taip vadinamose unijose vienatinę nuoseklią organizacijos formą, kuri be politiškos akcijos pervesianti sociališkąją revoliuciją. Kaip ta teorija, žinoma kaipo sindikalizmas, persiima net žinomi Amerikoje socialistiški teoretikai liudija faktai, kad išeinantis Chicagoj socialistiškas laikraštis «International Socialist Review», o paskui jį ir kiti keli socialistiški laikraščiai patalpino straipsnius, aiškiai stojančius sindikalizmo pusėj.

Nekalbant apie sindikalizmo klaidingumą, kuris nuo seniai Francuzijoje ir kitur, ypač Francuzijoje likosi išbandytas ir nieko daugiau, kaip tik kapitalizmo sistemą perduoda iš vieny rankų į kitas, reikalas pažvelgti, ar ištikrųjų Amerikoje socialistų politiškoji partija išsivysto silpnai ir neturi ateities, ir ar profesionalinės sąjungos pačios per save gali apginti darbininkų klesos reikalus.

Socialistų partija Jungtinėse Valstybėse, lygiai kaip ir kitose šalyse, yra pasekme klesinio darbininkų susipratimo, išreiškimu jų politiškujų ir klesinių reikalavimų. Didelė didžiama balsų, atiduodamų rinkimuose socialistiškiems kandidatams, sulyginus su partijos narių skaičium, parodo, jog klesinis susipratimas tarpe Amerikos proletarijato plėtojasi. Pavyzdžiui partija pastovių narių turi 40 tukstančių, balsų atiduotų socialistų partijos kandidatui į prezidentus skaičius pereina kuturių šimtų tukstančių skaičių. Taigi, kuturi šimtai tukstančių darbininkų balsavusių už socialistų partijos kandidatą, nepriklauso partijai. Bet ar klesinį supratimą jie įgijo priklausydami profesionalinėms sąjungoms—to turbūt

nieke pasakyti nebandys. Atžagariai, greičiau tose organizacijose jų vadovai, panašūs Gompersui, darbininkams išaiškina, kad jų balsai, atiduoti socialistų partijos kandidatui vistiek pražus, nes socialistai savo kandidato negal išrinkti «niekad». Vienok nežiūrint to atkalbinėjimo, simpatikų socialistams tarpe Amerikos proletarijato randasi apie pusę milijono. Kodėl tie simpatikai da nėra nariais partijos—tai kitas klausimas.

Amerikos proletarijatas mat naudojasi iš ideališkų konstitucijinių liuosybių ir ta sąlyga sulauko nuo politiško organizavimosi bent iki tol, kol augštesnysis klesinio susipratimo laipsnis neparodo tulų nedateklių surėdyme. Ištikro reikia mokslo, kad ekonomišką kovą darbininkas galėtų suprasti buržuazinės valdžios esybę, taip subtelišką valdymo formą, kaip republikinę. Tokios klesinio susipratimo kultūros proletarijatas nepasiekė da net tose šalyse, kur darbininkiškas judėjimas nėra taip jaunu, kaip Amerikoje. Visai neįstabu, kad da šiandien amerikoniškas darbininkas, tikėdamasis turės pilietišką laisvę, noriau griebiasi ekonomišką kovos, negu politiškos, nes labiau jam pritrūksta duonos, negu laisvės.

Bet ir ant to kelio amerikoniškas darbininkas susitinka kassyk didesnes kliutis, kurios vis labiau pradeda jį pertikrinti, kad be politiškos kovos visos pastangos pagerinti sau buvį pasiliks bergėdžioms. Galima butų pristoti čia net daugelį profesionalinių sąjungų judėjimo pavyzdžių, kad politiškos spalvos kliūtis unijistus labai daugelio pamokino, bet toli gražu, kad visi unijistai galėtų susiprasti, kad unijų taktika prieš jie prie ko—nors darbininkams geistino.

Kas skaito ir adydziai tēmija į darbininkų kovą Philadelphiaj, lengva galima pastebėti daugelį įdomių, neparastų tų apsišėikimų, bet visupirmu matosi menkas unijistų klesinis susipratimas, dėl kurio stoko tą kruviną judėjimą galima pavadinti akląja revoliucija. Nors gatvekarių aptarnautojų streikas priėmė aiškią klesų kovos spalvą, ypač žiūrint iš kapitalistų—darbdavių pusės, nors unijistų supratimas klesų kovos reikalingumo, spirte spyrė stoti kovon su streikuojančia unija, pasidėkavojant profesionalinio darbininkų judėjimo vadovams, vilkinta su aktyvišku solidarišku darbininkų išžengimu patol, kol priešingoji pusė nesusistiprino ir neapveikė sukilusio žmonių upo.

Tiesa, kad seni amerikoniško darbininko persitikrinimai neleidžia jam pėrnešti kovos nuo ekonomišką ant politiško lauko, bet sykiu pastebim, kad darbininkai vis geriau pradeda suprasti klesinės kovos reikalingumą.

Philadelphijos darbininkų judėjimas tų pakraipoj bea bejo pasiliks visiems Jungtinių Valstybių darbininkams svarbia pažvalgine lekcija, atidarys akis milijonams darbininkų, kurie sulyg profesionalinių sąjungų statutų iki šiol veikė ekonomišką kovą pakrikime, neleidžiant viena kitai paliesti savo nepriklausingumo, parodys netikusią profesionalinio judėjimo taktiką ir pertikrįs, ko gali darbininkai laukti nuo tų, kuriuos renka į valdiškas vietas, tikėdamiesi «gerų darbų» ir «gerų laikų».

Antras svarbus profesionalinių sąjungų darbininkams pamokinimas,—tai tas, apie ką jau buvo pranešta, kad Jung-

M. D.

ane, aš išgydysiu! Iktaravęs, tyrinėmokslą ir gyduocurios geriausis kua. Pabaigęs per 20 metų gyjiam New Yorke MOTERIS ir iši ir gerai.

tsidavęs mokslu Paryžiuje, Londone ir Peterburge, naujusias gyduovisokių ligų. Supos daktarų bendavo pirmsėdžiu; o iu sergančius vinkia, nes paaukantią kiską sergantima.

sergančius išgykui nė biznieriui.

MOKSLEI

medicinos mokslo proi kad užrašo gyduoles ai tokiems daktarams imjiant į mokslą, kad IR GYVASTIES. geros ir negali visokių ligų.

GYDUOLIU!

kytos prie kiekviežian ir tuos, ką kiti iu tave išgydyti, tai

tai yra pasamdyti kom-Instituto šaglatanai, net ofesorių. Žinok gerai, t tokias neteisėybes, kad tarų ir žmonių, kuriuos įsveikatai, apsigarsinau.

TI

ny, koju, počių ir šonų žalvos skansmą, širdies, sunkaus kvėpavimo, pen Grelto supykimo, Dyspeaužagystės ir iš to įgautų as ir nuo visokių užsikreMOTERŲ: skausmingų ir ir visokių moteriškų ligų; š kad apsimu tai ir išgyti, kad iš karto pas mane kai, tai parašyk lietuviur kaip jauti nesveikumo išės pritaikysiu gyduoles, šisit sveikata, be skirtumo ar. Blednus gyduo dovant!

ANN M. D. New York City.

15 valandai po pietų, po pietų.

LI:

• Velakas
• Uonakas
• Ista Dievatai
• o palakytosai
• de draugryjos progressa
• e ir jo augtinis pomas
• ind sistema ir jos auksa.

tinių Valstybsų teismas nubaudė skrybėlių dirbėjų uniją už atsisakymą pirkti prekius, išdirbamus tos kompanijos, kuri privertė darbininkus streikuoti.

Vienas iš Amerikos Darbo Federacijos įžymesnių uarių sako tame dalyke:

«Užklauskite kokiam padėjime toks teismo pasielgimas stato unijistus darbininkus? Apsvarstykite patįs. Ar nėra priversti kassyk labiau stengtis rinkti savus žmones, kad turėti valdžioje paramą atsispirti prieš kassyk labiau naikinančias darbininkų organizaciją spēkas?... Nėsame akli link laiko reikalų».

Vis tai apsireiškimai, parodanti, kad klesinis susiprati mas ir tarpe unijistų plėtojasi. Skriaudžiantie įstatai, neteisingi teismo nusprendimai, savalė ir prievarta šalies administracijos versta verčia darbininkus prie klesinės kovos: Vis kas tas yra priežastim socializmo išsivystymo ir priežastim puolimo aklos revoliucijos, kokią veda unionizmas. Sindikalizmo dvasia turi pati per save nupulti, nes darbininkiškas judėjimas savo siekiuose susitikdamas nuolat su buzuaziškos valdymo formos statomoms kliutimis, pradeda persitikrinti, kad tas kliutis būtina reikia prašalinti ir tam tikslui įieškoti ginklo, kurio negali be politiškos organizacijos įgyti, kad galima būtų pasekmingai apsiginti nuo neteisingystės, prievartos ir išnaudojimo.

Socijalistų Partijai, nežiurint sunkumo, pridera triusti tolesniai, plėtojant klesinį susipratimą, išrodant nelementus politiškiosios ekonomijos ir silpnumus unionizmo, kuris gali priversti prie sindikalizmo, bet niekad prie pasekmingo sociališkos revoliucijos pervedimo. Profesjonalinis judėjimas nėra socializmui kenksmingu, bet Amerikos unijų nepriklausmigo arba autonomijos ginimas, kas galima sakyti tik dezorganizavo, o ne organizavo Amerikos proletarijatą iki šiol, tolesniai negali būti palaikomas, nes jis yra kenksmingu išnaudojamajai klesai.

Iš tų visų atžvilgių ir ant mūsų sąjungiečių puola svarbiausia užduotis: plėtojimas klesinio susipratimo, kad galima būtų išvengti tos aklos revoliucijos, kurios pasekmės negali but darbinikiškai klesai išganingomis.

Tuli iš mūsų, seniau karšti socialistai, pradeda mus pašiepti, kad mažai kuo kitu, apart politiškiosios ekonomijos, rupinamės. Reiškia politiką reikia užmesti kur į kampa, lai ja rupinasi viešpataujanti klesa, o darbininkų klesai neprivalo rupėti, ką jinai su pagelba politiškios ekonomijos daro ir prie ko visuomenę veda; darbininkams neprivalo rupėti, kad jų išrinktieji valdonai darbininkų klesą žudo ir naikina; tam viskam darbininkui nereikia turėti atjautimo ir matymo, nes tai politiškios ekonomijos dalykai. Taip sako ir Darbo Federacijos pirmininkas Gompers, tokios taktikos laikytis pataria mums pirmesnieji mūsų «vadovai», tikrindami, kad matant pasibaisėtinas skriaudas ir jaučiant neišpasakytą širdperšą, verčiau sučiaupti lūpas, užmerkti akis ir ramiai sau duoną valgyti.

Nuo tokios taktikos esame tolimi ir su ja niekad nesutiksime. Turime akis dėlto, kad matyti, o ne vien dėlto, kad žiurėti, turime jausmus, kad netik jausti, bet ir atjausti, turi-

me prieš akis praeties payzdžius, kad nedaleist save suklaidinti ir kaip turime orjantuotis judėjimo chaose, kad išvengti aklos revoliucijos.

J. B. S.

TUŠČIA BAIME.

Pereitame «Kovos» numeryje vienos L.S.S. knopų draugai apskelbė savo moterų lygių teisių klausimo svarstymo rezultata, pagal kurį didžiama, remdamasi tuo, kad moters, gavę lygias su vyrais politiškas teises, balsavimų pasekmes pakreips neigstinon pusėn; nes, esant mokslui turėjų rankose, tie ir pasistengs iškraipyti moterų pažvalgas link draugijinio surėdymo. Tame klausimo išrišime aiškiai pastebiamas užmiršimas to fakto, jog šiandien mokslas, būdamas rankose valdančiosios klesos, nemažiau iškraipė ir vyrų supratimą; tačiau, tarp jų atsiranda žmonės, kurie tą iškreipimą pastebi ir pradeda gintis, pradeda reikalauti tikro—neiškraipyto mokslo. Lyginai neatkreipta atydos į šiandieninį moteriškės padėjimą netik fabrikoj, bet net pačioj šeimynoj. Paimkime bent Jungtinių Valstybių moteris, rasime jas ne tokiam padėjime, kad jos, gavę balsavimo teises, pasinaudotų joms kitokiems tikslams, o ne gelbėjimuisi iš to padėjimo, į kurį jas įstūmė kapitalizmo sistema. Oficijališkoji Washingtono Darbo Biuro statistika, apskelbta užpereitais metais, išviso moterų Jungtinėse Valstybėse priskaito 23.485.500. Iš tų dirba fabrikoj, užimdamos įvairiausias darbo profesijas, 4.823.400 moteriškių. Arti penki milijonai moteriškių Amerikos Jungtinėse Valstybėse priverstos dirbti fabrikoj. Į tą skaitlių visai neįeina tos moteriškės, kurios turi užnamyje uždarbauti, kad prigelbėti užlaikyti vyrui šeimyną, nepriskaitomos ir tos, kurių kasmets rekrūtuojama į Jungtinių Valstybių paleistuvystės namus po 67 tūkstančius; nepriskaitomos tos, kurios gyvenimo sąlygų verčiamos gatvėse pakampėmis ir atvirai siūlijant pardavinėti save ištvirkėliams; tokių kapitalizmo aukų įstumtų į prostitucijos purvus Amerikoje priskaitoma 500.000. Taigi 9-10, jeigu da nedaugiau, milijonams moteriškių esant nepavydėtinam padėjime, aukaujant joms savo jaunystę, sveikatą, dorą, garbę ir gyvastį, kad krauti valstybės turtus, joms ta valstybė nesuteikia balso, kad galėtų save apginti, renkant atstovus į parlamentą ir teisdavystę. Gavusios balsavimo teises visupirmu ko galį reikalauti tos moteris? Na, veltui būtų aiškinimas, nes net ir iškraipytų pažiūrų vyrui galima suprasti, kad visupirmu apsiginimo nuo nežmoniškiausio išnaudojimo ir pažeminimo, užtikrinimo būvio ir prieinamumo mokslo. Tas tik vyras bijosi, kad jo moteris, gavusi lygias su juo teises, jo neklausys, kuris jaučia, kad ta moteris nėra jam gyvenimo draugu, vien pavergtu padonu; vergas ponui ištikimu būti negali. Tai tuščia baimė. Tik tamsų žmonės negal įgyt vienas kito meilės ir paguodonės. Remtis ištvirkimui turėjų nėra reikalo, nes ten abi lyti ištvirkime gyvena, nauddamiesi darbo žmonių jiems sukraunamais pertekliais. Darbininkas gi priešindamasis moterų teisių sulyginimui, priešinasi klesiniam sulyginimui, priešinasi darbininkų klesos išsilnuosavimui.

Kad neprisotinamas kapitalizmas, įieškantis vis naujų pelno šaltinių darbinikišką padėjimą padarė tokiu, kad vyras pasijuto negalįs savo uždabiu aprūpinti visus reikalus šeimynos, ir noroms nenoroms priverstas leisti sau į pagelbą moterį ir vaikus, kuriems kapitalizmas maloniai atidarė fabrikos į manufaktūros vartus, kaip naujiems kapitalistiško pelno šaltiniams, moteriškė pasijuto tose pačiose gyvenimo sąlygose kaip ir vyras proletaras, suprato, kad turi organizuotis panašiai vyrams dėl apsiginimo nuo besąžiniško kapitalistų išnaudojimo.

Apie tai jau gana plačiai buvo aiškinama ir, rodos, veltus yra kartojimas to paties, tat prisieina paminėti tik tą, kad suirimas šeimyniško gyvenimo, pasibaisėtinas moteriškės padėjimas ne-

No.10
tik fabrikoj
griežtą kovą
jog tik socij
ir stoja šale
Bet eik
šeimynoje
Tame
«Moksl
lengvina tr
(siekinus).
tų tuos kyl
bet kodėgi
Supras
mokslo žini
ma, tai jau
(asmens), s
tikslų. To
(auklės), k
ji būti jam
rų jaunika
Taigi l
gresso ir mo
lias, kolegi
lėti savo au
gę į vyrų
gyvenimo
Bet ka
visą šeimyn
mą pakreij
ryti, kad
apmąstyty
Klerikaliz
dė nepersu
kės. Nusj
nors apie
nes laikė
ti, kad rag
vyro vergė
kalavimas
valiai, než
laiko mote
ti maldnar
sytoj iš žy
mius, bet i
sios, nes k
dėlo kente
kasi motin
prieš dievą
čio be įvad
apšlakstęs
Taigi,
dievus», n
lios ir dar
kia suprast
tąjį padarė
Klerik
kad moteri
draugijos;
mui.
Bet ar
Visai ne
skirtumo ta
daugiau nu
naikino mo

tik fabrikoj, bet ir pačioj šiandieninėj šeimynoje verčia ją stoti į griežtą kovą priešais šiandieninį žmonijos surėdymą; kad ji mato, jog tik socializmas neša žmonijai tikrą laisvę ir teisių lygybę, tad ir stoja šale tų, kurie už jos teises kovoja.

Bet cikime toliaus. Pažiūrėkime, kuo šiandien moteris yra šeimynoje ir kuo ji turi būti.

Tame klausime daktaras J. Čackis štai ką rašo:

«Mokslas mums aiškina įvairius apsirėškimus. Progresas palengvina triūsio sunkumą. Susipratimas parodo gyvenimo idealus, (siekinius). Troškimas, idant kuoplačiausias žmonijos minios įgytų tuos kiltus ir naudingus dalykus, rodosi, yra visai naturališku, bet kodėlgi taip baisiai neapkenčia to klerikalai?

Suprasti nesunku: žmonės, kurie jau daugiau pasinaudojo iš mokslą žinios, naudojami iš progreso ir tyrinėja dvasios išsivystymą, tai jau nėra nuolankios avėlės ar avinėliai, bet individui (asmens), savarankiškai einanti gyvenimo keliu linkui pasistatytų tikslų. Tokie žmonės jau nereikalauja, taip sakant, gubernantkos (auklės), kuri nori, kad auklinys negalėtų be jos apsiciti; trokšta ji būti jam reikalinga net tuomet, kada auklinys jau išaugo į stiprų jaunikaitį.

Tai gi lengva yra suprasti, kodėl bažnyčia neapkęsdama progreso ir mokslą noriai griebia į savo rankas parapijines mokyklėlias, kolegijas, o net ir akademijas; juk dvasiški tėveliai turi auklėti savo auklinius pagal savo kurpalio, kad tas auklinys ir išaugęs į vyrą reikalaujant pagelbos, kuri tai suteikia jiems lengvo gyvenimo šaltinius.

Bet kaip gauti kūdikius į savo globą? Kaip įgauti įtekme į visą šeimyną? Kaip dažinoti, ką žmonės mano ir kaip tą manytą pakreipti ton pusėn, kad iš to turėti sau naudą? Kaip padaryti, kad žmonės elgtųsi ne pagal savo proto, bet pagal įsakymų, apmąstytų iš visų pusių ir pritaikytų prie žmogiškų silpnų pusių. Klerikalizmas tuos klausimus išrišo, nes užduotis gan greit pasirodė nepersunkiausia, kada visų pirmu atkreipta akis link moteriškės. Nuspręsta išnaudoti vyriškos lyties tą gamtišką silpnumą, nors apie pačias moteriškes nuo labai seniai bažnyčia blogai manė, nes laikė jas už priežastį viso pikto. Juk bažnyčia išmokino tikėti, kad raganos—yra velnių numylėtinės, kad moteriškė turi būti vyro vergė—ir dėlto da ir šiandien prie jungtinių vartojama reikalavimas nuo moteriškės, kad būtų paklusni ir atsiduotų vyro valiai, nežiūrint kokios ta valia gali būti. Žydu religija laikė ir laiko moteriškę už nešvarų sutvėrimą, kuriam nedaleistina peržengti maldnamio slenkščio iki neištekės už vyro. Krikščionių pertaisytoj iš žydu religijoj nevos daleista merginai lankyti į maldnamius, bet ir sakramentas moterystės neišgano jos nuo piktos dvasios, nes kuomet ji išpildo švenčiausius gamtos įsakymus, nekartą dėlto kentinama baises kančias ir gyvastį atiduodama,—kada liekasi motina, gimdanti žmonią, bažnyčia sako, kad ji nusidėjo prieš dievą ir likosi nešvari, nedaleidžia peržengti bažnyčios slenkščio be įvadų kunigo, kuris atskaito velnią išvarančias maldas ir apšlakstęs vandeniu padaro vėl verta peržengti maldnamio slenkščį.

Tai gi, tokiu būdu pažeminta moteriškė per «dievus» ir «pus dievus», negalėjo būti kitokia ir akįse vyrų, tėvų ir brolių, pagalių ir darbdavių. Moteriške likosi vergė «vyro». Tik to nereikia suprasti kaip: vergė jos gyvenimo draugo, nors papročiai ir taji padarė valdonu savo gyvenimo draugės.

Klerikalizmo pastangos dėl pažeminimo moteriškės atsiekė tą, kad moteriškė likosi išmesta iš draugijos gyvenimo kaip narys tos draugijos; palikta ją kaip prielipą, reikalingą žmonijos dauginimui.

Bet ar pati kunigija tiki į nelygybę tarpe vyro ir moteriškės? Visai ne. Žino labai gerai, kad dvasiškam žmonių gyvenime nėra skirtumo tarp vyro ir moteriškės, kad savo dvasia moteriškė daug daugiau nuveikia, nors ir aptemdinta, negu vyras. Bažnyčia su-naikino moteries reikšmę, tikta valstybės įstatymų prietikiuose, t.

y., kad visų šiandieninių valstybių įstatymų yra pamatu Maižiaus 10-tis prisakymų, tie įstatymai visai išskiria moteriškę, pamintint tik kaipo vergę, kurios vyrui uždraudžia geisti arba pasivogti nuo artimo (kito vyro) sulyginant ją sekančiame įsakyme su jaučiu, asilu, vergu ir verge ir visokia kita nuosavybe. Tuo remianties ir šiandien, XX metšimtyje krikščioniškos eros, įstatymai laiko moteriškę už nuosavybę vyrą, kuris su ta nuosavybe gal pasielgt, kaip jam patinka. Tik, pasidėkavojant besiplėtojimui «bedievystės» ir valstybių įstatymuose pradeda atsirasti šis-tas apginančio moterių kaipo žmogišką esybę. Kur klerikalizmo įtekmė da didelė, ten moteriškė skaitoma tik už savastį, o ne už atskirą žmogystą. Tečiaus šeimynoje moteriškei klerikalizmas priduoja didelę reikšmę. Mat motinos įtekmėj gema ir auga kūdikiai; ji išdirba juose tuos palinkimus ir ypatybes, kokias ji savyje turi. Ji taipgi turi galę savo įtekmė prilekti prie savo reikalavimų savo gyvenimo draugą.

Svarbiausiu dalyku to klausimo išrišime yra reikalas išdirbti moterišę spēkas politiškam gyvenimui, paliuosuoti kuoplačiausias moterų minias iš bažnytinųjų įtekmų, bet tas antras reikalas gali būti ir vėlesniu. Nes moterų dalyvavimas politiškame gyvenime gan greit pertikrįs jas, kas varžo žmonijos išsiliuosavimą, gan greit persitikrįs apie reikalingumą mokslą, be ko šiandien niekam gyventi jau negalima. Tik laisvas pilietis gali interesuotis visuomeniško gyvenimo reikalais ir visuku, kas mus apsiaučia.

Neturime užmiršti to, kad nors moteriškę išplėstume iš bažnytinės įtekmės, nors duotume jai apšvietą ir politišką teises, moteriškė, nepriklausanti viešpataujančiųjų klesai, vis bus verge, pakol gyvuos surėdymas naikinant šeimyną, atimantis pragyvenimo išteklius ir darantis algos vergais darbininkus abiejų lyčių. Tai gi moteriškei—darbininkei reikalingas klesinis susipratimas, kad galima būtų visų pirmu panaikinti priežastis pavergimo—kapitalistišką surėdymą.

Rods, būtų optimistišku, arba net aklu tvirtinimu, jeigu pasakyti, jog visos kovojančios už savo teisę moteris eina išvien su socialistais. Buržuazijos moteriškė greičiau kovoja su tikslu įgyti lygias su vyro teises, kad galėtų lygiai ir ji būti paveldėja turto, bendrininke pramonėj, vaizboj bei «garbėse», kokios jai, kaipo neturinčiai lygių su vyro teisėmis teisių, yra neprieinamos. Tiesa ir tas, kad tokių moterų—kovotojų žmonija neperdag teturi ir jų yra mažas procentas, sulyginus su toms, kurios išžengė į kovą dėl to, kad mato, jog padėjimas šeimynos, publiškos sveikatos, mokyklos, santikiai gimdytojų link vaikų ir galiaus susituokimas šaukte šaukia moteriškos pagelbos, o tą pagelbą moteris gali žmonijos organizmui suteikti tik turėdamos politišką teises. Tat ir pirmutinių jų kovos siekiu yra ir turi būti reikalavimas politiškų teisių, kad galėtų dalyvauti ir spręsti įstatymdavystėj ir atstovauti draugijos moteriškos pusės reikalus parlamentuose.

Šiandien jau visgi su pasididžiavimu galime tarti, kad ta pierdė, kuria žmonią apsunokino civilizacija, sistematiškai pereina į atsakančias moteriškas rankas, kad kovojančios moteris laipsniškai užima tąją draugijoj ir valstybėj vietą, kurioj vyras ikišiol buvo bepajiegiū.

Pirmiausiai rinkimo teises įgijo moteris nekuriose valstijose Šiaurines Amerikos, bet geresniu pavyzdžiu yra mums Australija, kur moteris nuo keleto metų naudojami lygiomis politiškoms teisėmis ir turi tiesą rinkti atstovus, net ir užimti vietą parlamente. Jų nuveikimai darodė, kad reikalautojai moteriškei lygių su vyro politiškų teisių neklysta, tvirtindami, jog aktyviškas moteriškės dalyvavimas draugijos ir valstybės klausimų išrišinėjimuose, atnešias žmonijai gražius rezultatus.

Balsavimo moteriškės teisės ir jos dalyvavimas politikoj netik nesutraukė rišančio moterių su vyrų šeimyniško ryšio dėl skirtumo jų politiškų pažvalgų, bet pasirodė atpenč. Dalyvavimas moteriškės įstatymdavystėj, kuri daugiau atkreipė atydą ant reikalų hi-

į draugai ap-
rezultata, pa-
lygias su vy-
egeistinon pu-
gs iškraipyti
klausimo iš-
iandien moks-
u iškraipė ir
urie tą iškrei-
kro—neiškrai-
inį moteriškės
'aimkime bent
padėjime, kad
ms tikslams, o
italizmo siste-
ika, apskelbta
bėse priskaito
riausias darbo
ai moteriškių
fabrikose. Į
užnamyje už-
nepriskaitomos
lstybių paleis-
zos, kurios gy-
tvirai siūlijant
o aukų įstum-
00.000. Tai gi
ant nepavydė-
veikata, dorą,
ta valstybė ne-
stovus į parla-
visų pirmu ko
mas, nes net ir
pirmu apsigini-
io, užtikrinimo
i, kad jo mote-
jaučia, kad ta
padonu; vergas
k tamsų žmo-
Remtis ištvirki-
gyvena, naudo-
iais. Darbinin-
priešinasi klesi-
siliuosavimui.
vis naujų pelno
vyras pasijuto
ynos, ir noroms-
vaikus, kuriems
fakturos vartus,
steriškė pasijuto
etaras, suprato,
imo nuo besaži-

r, rodos, veltus
k tą, kad suiri-
ės padėjimas ne-

gijenos, pakelimo apšvietos ir abelno morališkumo, padarė išganingą įtekme ant šeimyniškų vyro su motere santikių.

Iš didelės dalies moteries įstatimdvystėj dalyvavimui ir jos įtekmei agitacijoje padėkavoti reikia, kad Australijoje įvyko įstatatai, aprubežiuojanti vaikų darbą ir užtikrinanti jiems mokslą, o Naujojoje Zelandijoje už įstatymus, uždraudžiančius pardavystę svaigiančių gėrimų, kas, kaip pasirodo, turi labai geistinę įtekme ant šeimyniško gražaus gyvenimo, nes šeimynai sugražina rūpestingą tėvą, o jaunimo žingsnius nukreipia link teatro, knygyno ir prilekčių, vietų ligšiolaiškinio smuklių lankymo.

Moterų reakcijos besibaisėjimas pasirodė visai be pamatinu: moteris savo balsus nepardavė ikišiol konservatistams, nėgi nepasidavė kunigijos saitui.

Australijoje prileidimas moterų prie balsavimo neatnešė menkiausių naudos konservatizmui, nėgi nesustiprino reakcijos, tečiaus apsilpnino ją.

Finlandijoje, kur nuo 2 metų moteris naudojasi politiškoms teisėms, iš 19 moterų—atstovų seime 9 jų priklauso socialistų frakcijai; 18.000 moterų atidavė savo balsus atstovams socialistams, o pasirodė, kad net labai religiškos sodietės balsavo už socialistus.

Anglijoje moteris įgijo teises rinkti ir kandiduoti į municipališkas tarybas renkant narius. Taipgi griežtai kovoja už platesnes politiškas savo teises ir yra viltis, kad jų kova užsibaigs per gale ant senojo svieto.

Norvegijoje Berželio mėnesį 1907 m. moteris įgijo rinkimų teises. Tiesa, Shortthing**) da aprubežiuojo tas moterų teises cenzusu, bet moterų įtekmei visgi liekasi prieinamesni viešų klausimų svarstymai.

Švedijos moterims taipgi pripažinta teises rinkti miestiškas bei savistovių įstaigų valdybas, bet įstatatai suteikia Rigsdag**) galę moterų nubalsavimą perbalsuoti. Moteris tuo nepasiganėdina ir kovoja už praplatinimą joms teisių, kad galėtų aktyviškai dalyvauti įstatymdvystėj.

Taigi esame jau ant tiesaus kelio prie sulyginimo klesų ir lyčių, prieš tą spēką, kuri veikia išiverždama gilyn, apimdama kas kart platesnes minias ir žengia tvirtu žingsniu pirmyn, nenusistovėdama jau ilgai supuvęs senas svietas—bjaurus surėdymas!

Kad šiandien valstybės ir kapitalistai atspriešina visomis savo spēkomis moterų reikalavimams sau lygių politiškų teisių, tai valdančioji klesa sykiu su dvasiškija labai gerai žino, dėlto tą daro. Jeigu jie tikėtų, kad davus moterims draugijos nario teises lengva bus palaikyti ir tolesniai milijonus žmonių vergijoje, visai nesipriešintų moterų reikalavimams.

Šiandien galingiausių žmogaus ginklu yra jo protas. Kad tas ginklas likdamas ginklu pavergtos didžiūmos, greit padėtų galą mažumos viešpatavimui, tą supranta valdančioji klesa. Kad su pranta ji lygiai, kokios šviesios moteriškės įtekmes šeimynoj būtų ar yra pasekmės, stengiasi visokiais būdais įkalbėti vyrų svietui, kad moteriškė, turėdama žmogiškas teises, padarys pasaulį nelaimingu, nes ištvirks, kaip buržuazijos moters. Tokius plepalus įkalbėti gali tik nesusipratusiame, menkai nuvokiančiam žmogui, ypač, kad temdinant ir iškraipiant moteriškių supratimą apie dorą, stumia jas į prostituciją netik iškraipytu doros mokiniu, bet sunkiomis gyvenimo sąlygomis.

Moteriškė po šiai dienai auklėjama tik šeiminkavimui bei žaislei, o jeigu nedaugelis jų pasiekė augštesnį mokslą, tai tik iš augštesnių bei vidurinių draugijos sluogsnų. Milijonai moterų net ir taip vadinamuose civilizuotuose kraštuose, paliktos be mokslo, negut, kad atiduotos bažnyčios rūpesčiui. Tas bažnyčios rūpestis ir išdirbo papročius, kad mokslas moteriškai yra draudžiamas, kaip draudžiamas jis buvęs negrams—vergam.

Ir tam pasidėkavojant, šiandien milžiniška didžiūma moterų

stovi protiškai žemiau už vyrus ir pasidavusios bažnyčios įtekmei. Ir tas tikrai ap sunkina darbą išliuosavime moterų iš jų vergijos. Bet to išliuosavimo klausimas nėra jokių skirtingu žmonijos istorijos nuotikiuose dalyku, tečiaus tik vienu iš abelnos už laisvę kovos apsiereiškimų.

Laikas, didelis jau laikas, idant moters ir vyrai suprastų moteriškės reikšmę šeimynoj. Tiktai nepriklausminga kitų valiai ir, kiek galima labiau apsišvietusi moteris ir motina gal apginti šeimyną, ir per tai žmoniją nuo kaskart smarkesnio puolimo. Neveltui ir šiandien buržuazija už pavyzdį motinoms stato romėnes, kurios tik ir galėjo išduoti didžiavirius. Istorija sako, kad retai atsitiko, jog didžiū vyrų sūnų liko didžiaisiais, bet visados yra tas, kad didieji žmonės turėjo nepaprastas motinas. Tamsi ir sufanatizuota motina tokį pat ir vaišių išduoda žmonijai. Tad mūsų priedermė stengtis, idant ir moters gautų sau lygias teises ir su pagelba tų teisių galėtų išreikalauti iš visuomenės užtikrinimą joms mokslo, ir pasiliuosuot galėtų iš varžančių nelaisvės pančių.

J. B. S.

Insinuacija ar naikinimo tikslas.

Reakcija pilname pasiutime siaučia ir klėsti. Nežinia, kaip toli ji da žengs. Rodosi, kad jau pasiekė savo plėtojimosi augščiausį laipsnį. Bet pasirizimas matosi dar yra—dar tik organizuojasi, ar jau gyvuoja koks tai nežinomas būrys, užsivardinęs «Pieilyčia», kuri žadanti pieluoti socialistus, kad net skiedros lakios. Kaip bus toliaus, kaip tai pieilyčiai seksis ilgai pieluoti neatšipus, ateitis gal gan greit parodys. Dabar tik matoma pradžia.

Neminint apie tuos jų darbus, kurie gal bijosi dieninės šviesos ir nepasirodo da laikraščių sklitįse, užteks pažiūrėti i tuos, kurie viešai pasirodė.

«Vienybės Lietuvninkų» No 43, 1909 metų vietinėse žiniose užtinkame pranešimą visuomenei, kad «Lietuvių Apšvietos Draugystė» ir L.S.S. 19-ta kuopa, šnairuojančios i «Liaudies Mokyklą» už apšvietos platinimą (!)—ir dėlto «Liaudies Mokykla» atidėsianti savo užduočių pildymą... (!!) Kaip šnairuodavo—to nepasakyta. Tokiems pranešimams pasirodžius abi skundžiamos organizacijos, remdamosios protokolais, (kuriuos ir šiandien kiekvienas gali peržvelgti, kuriuose ras džiaugsmingą pasveikinimą užgimusių «Liaudies Mokyklos», mat manyta, kad ji tikrai neš liaudžiai apšvietą) nutarė rengti visą eilę referatų ir prelekcijų, rinkdamos tam tikslui geriausius prelegendus. Tokiu būdu organizacijos ištikrųjų jautėsi pranešimu apšmeižtos. Nors reikalavo darodumų to apskelbto «šnairavimo», «V.L.» redakcija visai pranešimo neatšaukė, palikdama tas dvi organizacijas visuomenės akįse kaltoms už «Liaudies Mokyklos» užmigimą.

Antras dalykas—tai garsusis incidentas suspendavimo T.M.D. 3 kuopos Nelegališkosios komisijos. Kas atydziau tēmija, tam aišku, kas tame suspendavime slepiasi. Aišku dėlto, kad kiekvienas galėjo pastebėti tas denuncijas centro valdybai, laiškų gaudymus «Lietuvoje» T.M.D. skyriuje, korespondencijas, apkaltinančias socialistus už ardymą tvarkos susirinkimuose ir t.t. Bet tas, tai da paprastas, netik mūsiškių, bet visų panašių tautininkų, seniai žinomas darbininkų klesos persekiojimo būdas. Paskutiniu laiku pasirodo visai dar negirdėti apsiereiškimai. Štai vėl izengtiniam «V.L.» straipsnyje (No. 7 š.m.) randame visai netikėtus ir naužtarnautus titulus socialistams; randame nuo pat socializmo atsiradimo tos idėjos griežčiausių priešų pramaunytus vardus socialistams, bet niekur nieks iš buržuazijos ar klerikalų da nepavadino socialistų «juoda-rankiais», «juodašimčiais». Už tų vardų socialistams suteikimą garbės vainikas pirmiausiai priguli «Vienybei Lietuvninkų».

Apie tuos «ne iš piršto iščiulptuosius» faktus, tame straipsnyje paduodamus, čia nekalbėsiu. Ne kalbėsiu dėlto, kad ir pats «V.

*) Norvegijos parlamentas.

**) Švedijos parlamentas.

L.) p. V-tis duoti, nepatų faktų tik kol da prie prasikaltimtai negaliu pažįstamų nu.

Už prniko neužskai tik tų nuojvimams, ai jos skaitliu belis, Kau skrituliui ky, tautos paeina; ju sekiuojimai dien lietu karčemų t

Dirbl intrigu tir ta reakcij kiškos org Perse reakcijos apsinim pažvelgti Rusi dvasią. 1910, val Demonst greit gal lose matc tamsijų

Ką už ką pr Ne, tai n net valdi ir pati st

Štai lizmo. mais ir j ve gali s sparnų s Gyv

jis kam nasi. T suspėsite veidmai dešimtį «

ta, kad i Gal tom vis jau n jos yra, žemės kr jūsu už n unuodi neišveng ros debe jo kylim

Tur tymų pa kas yra

L.» p. V-tis stengiasi savo insinuacijoms teisingumo panašumą priduoti, nepaminėdamas nė miesto, nė ypatų, neįvardindamas. Už tų faktų tikrumą irgi nesiginčysiu. Gal būti, kad pats p. V-tis kol da prie socialistų prigulėjo, visus tuos jo straipsnyje minimus prasikaltimus ir papildė, gal būt, kad jis ir juodašimėiavo, už tai negali gvarantuoti, bet L.S.S. 19 kuopa susideda iš gerai man pažįstamų draugų, ir nekaltbę jų tuose prasižengimuose užtikrinu.

Už pravardžiavimą «peštukai» ir tautos ėdikais» p. V-tis vainiko neužsitarnauja dėlto, kad Prancūzijos ir Vokietijos tautininkai tą nuopelno vainiką seniai jau atsiėmė. Ačiū tokiems titulavimams, ačiū tokiai reakcijai, šiandien tų tautų socialistų partijos skaitlingiausios nariais, turtingiausios literatūra. Jaures, Bebelis, Kautzakis, Rozė Liuksenburg'ytė ir Dedzinas visam žemės skrituliui žinomi, kaip kilčiausi teoretikai, o visi jie iš tų peštukų, tautos ėdikų, «V.L.» apkrikštytų «juodarankių» ir «juodašimčių» paeina; juos tais žinomais visam pasaulyje padarė irgi panašūs persekiojimai, pravardžiavimai ir metimai per balkius, kaip ir šiandien lietuvių proletarijatą skelbia p. V-čiai ir jiems panašūs ant karčėmų tautos budavojimą statanti reakcijos karžygiai.

Dirbkite, vyručiai, dabar jūsų darbo metas. Pinkite savo intrigu tinklus, šmeižkite, meluokite, purvus drėbkite, tegul siunta reakcijos audros aplink mus, gal jos išvėtys iš mūsų darbinikiškos organizacijos buržuaziškus ir tautinikiškus pelus.

Persekiojimai ir spauda iššaukia revoliuciją, iš klėstančios reakcijos iğauna impulsą akcija, pastūmėjant prie veiksmo ir bendro apsigelmiti ir priverčiant ir nesupratusius blaivesnėmis akimis pažvelgti į skirtingumą klesinių reikalų tautoj.

Rusijos kont-revoliucija jaunuomenėje auklėja revoliucijos dvasią. Petrapilės universitete, pradėdant naujus mokslo metus 1910, valdžia neleido pradėti jų demonstratyvišku apvaikšėiojimu. Demonstracijos bijosi. Bijosi, nes revoliucijos kibirkštis neišgeso, greit gal užsiliepsnoti revoliucijos gaisras. Visur Rusijos mokyklose matomas bruzdėjimas, ir iš inteligentijos kibirkštis krinta ant tamsiųjų minių. Vis tai tautų ėdikų akcijos pasekmės.

Ką «tautos ėdikai» Vokietijoje pastaruoju laiku padarė ir daro, už ką protestuoja, ko reikalauja ir prieš ką kelia demonstracijas? Ne, tai ne peštukų, ne juodašimčių darbas, prieš kurį nusilenkia net valdžia, įsakydama policijai nestatyti kliūčių demonstrantams ir pati sutikdama su jų reikalavimais.

Štai mūsų «patrijotai» bando «kovoti», dėl išnaikinimo socializmo. Jeigu kuo geresniu negali, tai šmeižimais, pravardžiavimais ir juodinimais, geriau lai nebando, bėdini vargšai, nes tik sa ve gali supurvinti, ir jų kova greičiau panaši į Donkišoto malūno sparnų stabdymą.

Gyvenimo sąlygos socializmą pagimdė ir išvysto, nežiūrint ar jis kam patinka ar ne, ar jo įsikūnijimui prigelbsti kas, ar priešinasi. Todėl skubinkitės, vyručiai, pinkite intrigu tinklus, gal da suspėsite tuo tinklu užrišti akis žmonėms, kurie da nemato jūsų veidmainystės, nes jie greit gali ją pematyti. Išleiskite dar po dešimtį «Dagių», organizuokite «Pielyčias», tverkite laikraščių trustą, kad iš liaudies krūtinės besiveržiantį teisybės balsą užgniaužti. Gal toms priemonėms seksis jums išnaudoti tamsuolių minias, bet vis jau neilgai. Skubinkitės parodyti savo sielas tokioms, kokios jos yra, kad ateinanti revoliucijos banga galėtų jas nuplaut nuo žemės kranto ir paskandyt užmaršos gilnėse. Nepykstame ant jūsų už nuodijimą besiplėtojančio klesinio susipratimo, nes jis nenuodijamas, tik apgailėstaujame, matant jūsų puolimą, kuris neišvengtinas. Nes darbinikiškas judėjimas vis auga, kaip audros debesys ir viso pasaulio žmonijos išsiliuosavimo priešų spēkos jo kylimo negal sustabdyti.

Turime jau savo gyvenimo santikių apdirbtąją ir gamtos įstatymų paremta etika, turime savo filozofiją, turime mokslą ir viską, kas yra reikalinga naujo surėdymo subudavojimui. Savo pažiū-

roms turime pamatus ir ateitį, todėl šypsodamiesi, matant jūsų bergždžias intrigu pastangas, žengiamė drąsiai pirmyn, žinodami, kad savo insinuacijomis prie jokio nešvaraus savo tikslo neprieisite.

Triūsokite, gimdykite ir stiprinkite klesų kovą. Ta mums ir visai pavergtajai ir išnaudojamajai žmonijai pageidaujama.

J. Šukys.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

25.) «Kovos» Administracijos paaiškinimas P. K-to Sekr., linkui sugrąžintų bilų, (žr. C. Sek. Pr. No.13, «Kovos» No.7, š. m.), pasiųstas P. K-to Sekretoriui.

26.) Susitvėrė išnaujo suirusios kuopos: 41 kp., Bridgeport, Ct., iš 8 draugų ir 71 kp., Gilberton, Pa., iš 12 draugų;

27.) Ant Rev. Rėm. K-to Sekr., J. Bulotos, pareikalavimo, idant jam būtų pridutos R.R.K-to knygos—paaiškinta: kad visi dokumentai ir knygos teberandasi pas buvusios R.R.K-to Knygų Peržiūrėjimo K-jos narį J. A. Stankų, ir, kadangi pagal tos komisijos pranešimą tos knygos ant tiek sunaudotos, kad jų nebegalima ant toliaus naudoti, tai patarta drg. J. Bulotai užvest naujas knygas.

28.) Ant C. S-rius pareikalavimo, idant sugriuvusios 122-ros kp. turtas būtų pridotas «Kovos» Adm-jai tos kuopos Ex-Sekretoriaus, drg. J. Zolanskas, praneša, kad ta kuopa jokių turtų neturėjusi, tai ir nėra ko priduoti.

29.) V. K-to Ex-Sekretorius, P. Norkus, pridavė į S-gos Archivą dokumentus, kurie buvo pas jį užsilikę nuo jo tarnystės laiko V. K-te kaip Sekretoriaus.

30.) P. K-tui prisiūsta: 1) Dokumentai V. K-to Ref. No.13, 2) P. Bukšnaičio atsakymas ant P. K-to Tarimo No.18 (ž. «Kovos» No.3, š. m.) ir 3) R.R.K-to Knygų Perž. K-jos pranešimą, kad R.R.K-to pinigai tebėra neperduoti pas R.R.K-to Ex-Izdininką, J. O. Širvydą.

31.) Iš III-čio Rajono išrinktas antras atstovas į V.K-tą, drg. A. Baltrušaitis, 2304 Fifth Ave, Pittsburg, Pa. (apie tai pranešta taipgi ir V.K.Sekr.).

32.) Pareikalauta, idant buvusioji R.R.K-to Knygų Perž. K-ja perduotų visus pas ją randančiuosius R.R.K-to dokumentus ir knygas į S-gos Archivą.

L.S.S. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

N. Y. City, 25, II, '10.

Reikale Referendumo "I", 1910 m.

Diskusijos ant 52 ros kuopos įnešimo jau užsibaigė, ir tas įnešimas (žr. «Kovos» No.1, š. m.) eis per visuotiną balsavimą be jokių pataisymų.

Patsai balsavimas, tuotarpu čėdijant S-gos finansus, bus atidėtas, pakolei nesiras dar kitas referendum, tuomet vienomis lešomis bus galima du referendumu atlikti.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

N. Y. City, 26. II. 1910.

Pildančiojo Komiteto Tarimas No. 9.

P. K-tui:—10 d. Sausio, 1910 m. apsilankė «Kovos» Administracijoje igaliotinis nuo «American Association of Foreign Newspapers» ir išguldinėjo reikalingumą prisidėt ir «Kovai» prie minėtos kompanijos.

Prisidedant reikalinga nupirkt dvi akciji po šimtą dolerių. Akcijos perkasi apgarsinimais.

Nauda prigulėjimo prie minėtos kompanijos sekanti: 1 ma gautume nuolatos didelių firmų apgarsinimus. Kuomi galėtumėm išmest visus apgarsinimus nešvarių daktarų; 2-ra jų apgarsinimai daug geriau apmokami; 3 čia už jų apgarsinimus nereikia nieko išmokėt išrinkiniui pinigų. Čion drauge pridetu aplikaciją su jų pačių laiškų*). Apie stovį kompanijos galite patįs patyrti. Greitu laiku malonėkite aptart. «Kovos Administracija.

Philadelphia, Pa., 13, I, 1910 Per J. Grinius, Adm.

N.Y. City, 21, II, 1910 Centro Sekretorius A. Purvis.

Imant į atydą administratoriaus prirūpymą naudos prigulėjimo prie minėtos kompanijos, ir priduoatą per Adm. tos kompanijos propoziciją, atrandame, jog dalykas vertas apsvarytymo.

Bet pirm galutinio nutarimo to klausimo, reikėtų patyrti ką apie atsakomumą tos kompanijos, ir kaip—ar teisingai veda reikalus su prisidėjusiomis prie jos išleistuvėms. Todėl išeis:

1) Kad pareikalautų nuo minėtos kompanijos, idant ji priduoatų vardus bent penkių išleistuvių (Geriau iš New York'o, nes daugiau prie vietos), kurios yra pirkę akcijas ir daro biznį su ja; 2) Kad Adm., aplaikęs viršminėtus vardus, užklaustų tų firmų (išleistuvių) a) Ar seniai kaip turi reikalus su minėta kompanija? b) Apie, už kiek vertės apgarsinimų aplaiko nuo minėtos kompanijos per metą? c) Ar apmoka, nevilkinant ir pagal sutartį pinigus už apgarsinimus? d) Ar randa ją vertą užsitikėjimo ir kitus dalykus, kuriuos tos firmos vestų už reikalingus pranešti.

New York, N.Y., 30, I, '10. } LSS P. K-tas { M. M. Račiūtė,
P. Norkus,
B. K. Kondratovičius.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York City, 27, II, '10.

II-ro rajono viršininkų rinkimo pasekmės.

	Kuopos				1	42	1	42
	1	14	31	42				
Ant Organizatorius								
1. P. GRINIUS	12	10	6	8	4	36		
„ Sekretoriaus								
1. F. LAURYNAITIS	11	10	6	8	1	4	35	
Ant Kasieriaus								
1. P. BERUKŠTIS	4	4	5	9		22		
2. MIKOLAITIS	9	6	1	3		19		
Į Veik. Kom.								
1. J. BULOTA	5	6	3	6		20		
2. J. GAIGALAS	6		3	4		13		
3. K. J. VALYS	8	5	3	4		20		
4. V. STANKUS	2	5	2	6		15		
5. V. LITVAITIS	3	4	1	2		10		

Draugai, gavusieji daugiau balsų, teiksisi užimti vietas.

Reikalinga ant organizatoriaus, sekretoriaus ir išdininko po vieną ypatą, o į Veik. Kom.—du.

II-ro rajono Organizatorius P. Grinius.

„ Sekretorius F. Laurynaitis

Box 196, Easton, Pa.

Veikiančiojo K-to Referendumas No. 1, 1910.

Ant pareikalavimo P.K-to*) V.K-tas išrinkto Komisiją S gso Konstitucijos Tvarkymui iš sekančių draugų: 1) I. B. Bronišas—7 balsais, 2) J. Undžius—7 balsais ir 3) A. Žymontas—6 balsais.

*) Laiško netalpinu, nes užimtų bereikalingai „Kovoje“ vietą, nes tą išguldys ta pati propozicija kaip ir Adm. čia paduotame laiške. A. Purvis.

*) Žr. P.K-to Tarimą No. 15, „Kovos“ No. 52, 1909 m. A. Purvis.

Visi iš 60 tos kuopos. Jų antrašas: 318 W. Broadway, So Boston, Mass.

V.K-to Sekr. Paaiškinimas: Šis referendumas jau buvo leistas seniau per V.K-tą, bet į komisiją iš nominuotų kandidatų apsiėmė tik 4 ir visai iš atskiro miesto. Tokiu būdu prisiėjo nominuoti iš naujo, ir tuomi šis refer. ilgokai užsitęsė.

V.K-to Sekr. J. Stasiulevičius.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York City, 2, III, '10.

V.K-to Referendumas No.2, 1910m.

Pasibaigus mano tarnystei V.K-te, V.K-to sekretorium 7 balsais tapo išrinktas drg. J. K. Gilius iš Passaic, N. J. (No. 32 Van Buren St.).

Kuopos ir pavieniai draugai, su reikalais priklausančiais V. K-to kompetencijai, kreipkitės prie drg. J. K. Giliaus nurodytu antrašu.

Ex-V.K-to Sekretorius J. Stasiulevičius.

L.S.S. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

N.Y. City, 2, III, '10.

Atsakymas drg. P. J. Mockevičiui.

«Kovos» N.4 š. m. P. J. Mockevičius praneša apie T. J. Kučinsko prasižengimus, kad pasitraukė iš 89 LSS. kuopos likdamas pavieniu sąjungos nariu.

Redakcija nors žino, kad tokį prasižengimą V-tasis su sivažiavimas rado neprasižengimu, prie P. J. Mockevičiaus prideda da savo pamokslą, kaip paprastai.

Nors nėra reikalo teisintis, bet turiu pasakyti, kodėl pasitraukiau iš kuopos, nes gal tas ir kitoms kuopoms tiks.

LSS. 89 kuopos susirinkimuose rukoma tabakas, kas nerukančiam labai kenkia. Buvo tariama neleisti rudyti, bet kas tau sulaikys: mat laisvė. Nenorėdamas gerti kenkiančius sveikatai dumus, nustojau lankytis į susirinkimus ir likau pavieniu.

Gal P. J. Mockevičius remiasi tais principais, kad versti kitus uostyti dumus? Prastas tuomet būtų socializmas ir aš jo bijočiau.

Dėl rukymo, kaip girdėjau, ir iš kitų kuopų tuli nariai atsiako, o ypač moterįs.

89-toji kuopa rengia taip vadinamas diskusijas. Lankiausi į jas ir persitikrinu, kad tik jos rengiamos juokavimui ir asmeniškumui. Geriau tuo laiku namie skaityti ir daugiau išsilavinti supratime ko geresnio, negu juokavimo.

Prašiau dirbančio su manim draugo, kad apie mano atsisakymą iš kuopos praneštų susirinkime. Kodėl neišbraukė—to aš nežinau.

Pavieniu likau iš to atžvilgio, kad nedaryti bereikalingai kuopai lėšų, siuntinėjant laiškus su kvietimais į susirinkimą ir tt.. Jei nematau galėjimo lankytis į susirinkimus, tai geriau paliuosuoti kuopą nuo sąvės, o save nuo kuopos.

T. J. Kučinskas.

Keletą sakinių, kaipo pamokinimas redaktoriam apie darbininkškos vienybės supratimą, kaipo nesirišantį su paaiškinimu iš kuopos pasiraikimo priežasties dalyką apleidžiu. Nors drg. Kučinskas matyt baisiai neapkenčia pamokslų, te-

čiaus buti
labai silpn
neleistų įki
ti, jog dėl
čia, rodosi
su draug
muose rus
Ruky
leistina, be
tina.

Prie

Ar li
nereikia,
asmenišk
eina kenk
suomenei.

Visų
tams teisi
raštininkai
nutartų j
klaidą, k
responden
iš savo api
dentai ats
nė kitus,
nes vietini
kės žinučių
čiuose. A
lietuviškų
dentai, bu
ir svarbia
susivažiav
tąsyk laikr
raščių sugr
nes žinias
dien šviežia

Ypati
varžyti ko
darbo, nek
galvoja, ka
nius atsitik
cijai. Red
lis, patilpin
šes, o ne,
skatina rašy
Ir jeig
korosponde
k tas neliek
savo reikala
ti.

Antra
čių su tok
«Saulė». B

čiaus būtina reikia pasakyti, kad priežastis to pasitraukimo labai silpna, ir ji negalėjo būti drg. Kučinskui taip baisi, kad neleistų įkišti bent pro duris galvą ir susirinkimui pranešti, jog dėl «dumų» į susirinkimus daugiau nesilankys. Bet čia, rodosi, buvo da ir kiti «dumai», nedaleidžianti net sueiti su draugais ir pasakyti jiems, kad jeigu nesiliaus susirinkimuose ruke, jis priverstas likti pavieniu.

Rukyti susirinkimuose irgi peiktina ir neprivalo but daleistina, bet dėlto tik neapkęsti draugų, tai, nežinau, ar pagirtina.

Red.

Prie laikraštinių susivažiavimo.

Ar laikraštinių ir redaktorių susivažiavimo reikia, ar nereikia, aš čia nekalbėsiu, nes tai ne mano dalykas kišti į asmeniškų keno reikalus, noriu tik pastebėti tą, kas iš to išeina kenksmingo korespondentams, o per tai skaitančiajai visuomenei.

Visupirmu tuo kenkiančiu yra apkarpimas korespondentams teisių, kurias redaktoriai, o sykiu su jais turbūt ir laikraštinkai keta aprubežiuoti. Jeigu ištikrųjų susivažiavimas nutartų įvykdyti tokį sumanymą, tai padarytų gana stambią klaidą, kurios pasekmė būtų ta, kad laikraščiai liktų be korespondencijų, o skaitytojai niekad laikraštyje nerastų žinių iš savo apeliunkės vietinio gyvenimo. Negana, kad korespondentai atsimestų nuo skaitymo laikraščių, bet liautųsi kalbinti kitus, o kad ir norėtų kalbinti, tai būtų daug sunkiau, nes vietiniai skaitytojai, nematydami niekad iš savo apeliunkės žinučių, nustotų žingeidavę, kas yra lietuviškuose laikraščiuose. Aš, kaip korespondetas ir sandarbininkas daugelio lietuviškų laikraščių, tvirtinu iš savo patyrimo, jog korespondentai, budami iš tų pačių laikraščių skaitytojų, yra geriausia ir svarbiausia mūsų laikraščių dalim. Jeigu saugok dieve, susivažiavimas atstatytų juos nuo jiems švenčiausių pareigų, tąsyk laikraštis likęs vien su svetimoms mums iš vėtimų laikraščių sugraibyoms žinutėms, nustotų vertės pas skaitytoją, nes žinias jis randa svetimam laikraštyje—dienraštyje, kasdien šviežias, naujas, o savam atkartotas pasenusias.

Ypatingai redaktoriai jau ir šiandien per daug sau leidžia varžyti korespondentus. Tie varguoliai po sunkaus dienos darbo, nekartą atsidėję visą vakarą, arba nedėdienį mąsto, galvoja, kaip geriau, plačiau, patraukiančiau aprašyti vietinius atsitikimus. Savo sunkų darbą pasiunčia veltui redakcijai. Redaktoriaus mylista jei geram upe apkarpęs 3-5 dalis, patilpina, nekartą visai ką kitą, negu korespondentas rašęs, o ne,—į gurbą. Lengva suprasti, kaip toks pasie'gimas skatina rašytojų prie tolesnio darbo.

Ir jeigu da to nepakanka, da toliaus reikalas suvaržyti korespondentų darbą, tai tąsyk mums korespondentams niekas net nelieka, kaip tik padaryt savo susivažiavimą ir pastatyti savo reikalavimai, arba nuo sandarbininkavimo visai atsistatyt.

Antra klaida būtų susibičiuliavimas pirmieviškų laikraščių su tokiais, kaip: «Katalikas», «Draugas», «Žvaigždė» ir «Saulė». Redaktoriai susitaike pagal susivažiavimo nutari-

mus, skaitys prasižengimu pasakyti teisybę apie laikraščio tendenciją, kuri tik ir nuo redaktoriaus paeina. Reiškia apsieviešpataus amžina ramybė, redaktoriaus nerupės, kas visuomenę kur veda ir klaidina. Paimkime pavyzdžiui «Kataliką» su jo atžagareivišku pirmieviškumu ar veidmainyste, kuris save skelbia geriausiu kataliku, tai vėl pirmieviu, neužkenčia despotizmo ir sykiu šmeižia revoliucijonizmą. Argi visi tokią taktiką turėtų priimti? Nematau, kad iš tokio susidraugavimo etikos apginimui būtų etiška, ar dorai naudinga, ar daug naudos būtų lietuvių visuomenei.

Korespondentas.

Išklauskite ir antrąją pusę.

Neteko man girdėti ar yra kur—nors tokia viešpatystė, kurios įstatymai draustų nors didžiausiam prasižengeliui pasiteisinti, arba turėti apginėją. Net visų keikiamoji Rusijos valdžia, ir ta neatima minėtos privilegijos nuo savo valdinių. Turbut nebuvo tokios gadynės, kada šita teise nebutų naudojęsi žmonės. Žemiausio laipsnio barbaras galėtų jos nereikalausti ir ją atimti. Norinčių ją atimti randasi, bet nedaug.

Nesistebėčiau jei panaši tendencija užgimtų pas atžagareivius, vienok čia reikalą turiu neva su socialistais.

«Kovos» skaitytojai turėjo progą matyt J. Grikšto straipsnelį, kur daromi man užmetinėjimai. Jei žmonės nežinotų šito subjekto, bučiau teisines, bet ne tuomet, kada sarmata yra paimti plunksną į ranką, kad ką—nors apie tą žmogų tarti. Lai tas žmogus rašo nors tomus apie mane, aš jam neatsakinėjau. Bet dalykas eina apie redaktorių, kuris, kaip pastebėjau, atsisakė duot vietą laikraštyje kitai ypatai, kuri turėjo ką—nors ištarti apie mane ir Grikštą, tai T. Kučinskui.

Nelabai tikiuos ir aš, kad tilptų «Kovoj» šitas mano straipsnelis.

Veidmainystė!...

Tariu šitą žodį todėl, kad socializmas prižada ir žodžio laisvę, o pas mus randasi net išrinktasis socialistų redaktorius, kuris draudžia teisintis ir teisinti, leidžia vien tik apkaltinti. Saugokite mane ir visus laisvę mylinčius nuo panašius socializmo!

Jei redaktorius organizacijos labo dėlei neįleidžia polemikų į laikraštį, tai į abi pusi jis turėtų atsinešti vienodai.

Prierašai ir pastabos!...Jų daugiau «Kovoj» negu straipsnių.

* * *

Aš nebuvo sąjungos priešu ir neesu, nors nekurie neva socialistai, panašūs Grikštams, seniai jau verčia.

Š ai ko tėl atsisakiau nuo sąjungos. Centro sekretorius pranešė man, kad busiu suspenduotas rinkimų laike. Mat manyta, kad aš trokštu likti redaktorium, o buvo žmonių tikrai užsimanusių tokiu likti. (1) Kad nemanytų, buk tik dėl «tarnystės» arba «čino» eš priklausau į sąjungą ir kad draugai nekeltų triukšmo dėl mano suspendavimo—aš pats pasitraukiau. Po pasiraikimui da, rodos, dvi ar tris sąjungos kuopas suorganizavau. Vienok mačiau, kad sąjunga mažėja ir pradėjau su sąjungiečiais kalbėtis, ar negalima būtų kitaip

pastatyti apšvietos dalyką. Likau tos nuomonės, kad reikia tvirti socialistiškus klubus su dideliais knygynais. Lai nariai mokėtų po 25 c. duoklės, už tuos pinigus pirkti visokio mokslo knygas. Daleiskime, kuopoj 50 narių, per metus įplauktų nuo jų 150 dol. Kiek tai knygų galima nupirkti! Perkant už kelis dolerius, gaunama už pusę kainos. Kadangi ne kas metai reiktų tiek daug pirkti, tai už likusius pinigus galime vietą knygynui pasamdyti. Turėtų nariai kur susirinkti ir ką skaityti. Tuomet tai tikrai apšvietą platintume.

Tokios nuomonės aš likau, nes progresyviškų laikraščių ir taip lietuviai turi, o politikoj svarbios rolės jie negali leisti, nes daugelis nekalba angliškai ir nėra piliečiais. Kas yra piliečių, tas visgi susikalba angliškai ir gali priklausyti į anglų socialistų partiją. Lietuviai socialistai turėtų rengti savo tautiečius į piliečius ir teikti apšvietą per knygas (ne vien politiškos enonomijos, bet ir kitokias). Galime mes rekti per dienas ir naktis, jog blogas surėdymas, tuomi nepagerinsime jo, kol minia neturės jokio mokslo. Jei ginčijate, tai kodėl neprašinate kapitalistiško surėdymo? Daugelį lietuvių da reikia mokinti skaityti, rašyti, o ne prie revoliucijos kviesti, kuri reikalauja mokslo-žinojimo.

Užteks. Rodos, višminėtuose nurodymuose nieko nėra prieš socializmą. Gal kas yra prieš sąjungą? Nieko, kaip tik jos reorganizavimas. Socialistai jau daug sykių mainė savo taktiką, net ir programą, kaip pasekmingiau galima varyti darbą, taip reikia daryt. Kodėl ant anų mainymų užmanytojų niekas nerėkė, kad jie priešai?

Jei mano užmanymas neatsakantis, lai jo nepriima, lai nepritaria man, bet nieks negali pavadinti priešu socializmo. Ne, ponai Griškštai ir redaktoriai, manęs nepriversite būti mumija.

Saugokite mane dievai nuo tokio socializmo, kuris draudžia manyti ir kalbėti, ką aš misliju!

* * *

Jokių artimų santykių su 60-tos kuopos sekretorium neturėjau, todėl jis apie mane žino nedaugiau, kaip Magomentas apie dangų, nes remtis ant kitų kalbų gali tik davatkos, o ne socialistų sekretoriai.

60-tos kuopos sekretorius neturėjo tiesos «Kovą» man sulaikyt, nes mano yra užmokėta iki 1 kovo mėn. 1910 m., apie ką turiu paliudijimą, kurį reikalui esant galiu pristatyti. Ne tame dalykas, ar aš esu sąjungoj, ar ne, o tame, ar aš užsimokėjęs už «Kovą». Lai neužmiršta 60-tos kuopos sekretorius, kad Jungtinių Valstijų valdžia suteikia didesnes teises skaitytojams, negu jis man.

* * *

Kokią tiesą turėjo «Kovos» redakcija pranešti visuomeniai, buk aš išdavęs Collinso Institutui socialistų adrisus. Reikalui esant bus darodyta, iš kur tie adrisai gauti. Ar apimislijo «Kovos» redaktorius į kokį pavojų jis stato sąjungos organą ir turtą, skelbdamas viešą melą?

Sąjungiečiai, jusų redaktorius večia mane būti, kad aš ir kažin kaip nenorėčia, sąjungos priešū. Kantrybė turi ga-

lą. Aš negaliu toleruoti tokio laikraščio egzistavimą, kuris skelbia purviną melą. Tuomet nekaltinkite manęs...

Lauksiu daugiau biogratiijos, kurią redaktorius prisizadėjo apskelbti.

A. Antonov.

PASTABA: Pats p. A. Antonov iššauktas iš miško pasisako, ką rašė kaltinanti jį už dezorganizavimą sąjungos, tik tą dezorganizavimą pavadino reorganizavimu, nes, girdi, socialistai daug sykių mainė socializmo taktiką ir programą. «Social-demokrato» darbai ir norai visai ne social-demokratiški. Mainė gal panašus p. A. A. socialistai, visai nežinanti, kad Komunistų Manifestas, ta social-demokratijos konstitucija, aiškiai sako: kad niekam iš socialistų nedaleistina skirstyti proletarijato susivienijimą, niekam iš jų nedaleistina tvirti kokius-nors nuosavus sektiškus principus, kurie reformuotų ir perkreiptų proletarijato judėjimo pakraipą. p. A. A. stačiai priešingai darė, o gal ir daro, to savo darymo visai neskelbdamas, vien slaptomis savo sumnymą vykdydamas. Grumoti sąjungai sunaikinimu, ar organo atėmimu, lai p. A. A. nebando taip greit, nes prieš jį didvyrstę sąjungą nekapituliuos. Už «Kovą» užmokėta tik iki lapkričio mėsio 1909 metų.

Redakcija neskelbė, kad sąjungiečių antrašus p. A. Antonov Collinso Institutui išdavė, tik administracija prisipirta užpuolimų, kam išdavė, atsakė, kad niekam antrašų neišdavė. Kad pakol p. A. Antonov nepradėjo dirbti pas Collinsą, nieks uesiskundė, kad apgavikai sugaudė antrašus, tai faktas. Visi išsiuntinėti apgarsinimai adresuoti p. A. Antonovo ranka—tai kitas faktas. Tuo rementies administracija galėjo spėti, kad tą padaryti galėjo tik p. A. A.

Iš Bostono, nuo R. Wytte aplaikyta laiška, kuris skelbia, kad pardavė Collinso Institutui «ADRESUS LIETUVIŲ APGYVENTŲ KOLIONIJŲ» jis pats, R. Wytte. Į autentiškumą to laiško nesinori tikėti, nes pats pranešėjęs sako: jau kaip adresai pateko, tai jau jo dalykas.

Kaip ten nebutų, vis geriau atvirai, negu iš pasaly, geriau kad p. Antonov atvirai išžengė kovon, nes tas bent didvyriškiau išrodo ir plačioji visuomenė gal matyti kovojančių tendencijas.

Red.

LAIŠKAI Į REDAKCIJĄ.

GERBIAMOJI REDAKCIJA!

Kadangi mūsų organe «Kovoje» atranda vietą feljetonai, tinkanti «Dagiui» arba «Progreso» «Sparvai», todėl manau, kad mano šie žodžiai pabriežti ir—gi atras sau ramią vietą, kaip ir kiekvieno socialisto ypatingai geresnės dvasios, kaip kad feljetonai, kurie sulygina K. Marks'ą su pral. Antanavičium.

A š u ž k l a u s i u: Tarptautiškieji socialistai arba marksistai, kurie pripažįsta luomines kovas ir kovoja su kitomis luomomis, varo agitaciją, kad savo šalininkų—idealistų kuodaugiau papultų kongresan, varo agitaciją, kad išrinkt miesto, pavieta, steito ir viso krašto viršininkus socialistus; rengia viešus susirinkimus, ir liepia susirinkusiems atiduoti balsus už darbininkų partijos pastatytą kandidatą, o tie patys socialistai, oratoriai, kitų mo-

kintojai, pas
balsuoja, reil
principinį pr
Aš esmi
mas, kad tok
Jūs at
dint ir laik
nį ar popieri
Tikinosi
jalisto.

Nors mū
pirmose jos
bet nuošaliai
bininkų reik
bui darbinin
blėdies neša;
o kartais idij
mas, kaip žo
kintas ir t.t.
Brooklyn

Įtarti k
lui priešėjus,
tai reikia būt
žinei matant,
taria. Balsų
tai paslaptis.

Pats per
jantis už pav
pus, remdam
«džiojinų gal,
jalistas», tik
čiasi feljeton
tamjam» tarp
klaidos nieks
suprasdamas,
tika reikaling
pagirtina klai
tinių social-
neprivalo būti
to kritika, vie
kad veikiant i

Vieną r
prie stulpo žn
šinė jo ranka
rankenos, pan
buvo didelis p
Stulpas sukos
ranka suktusi
žemyn.

Aplink s
tį augštyl pak
mažų kudikių.

Per sapn
pas pradėjo s
štyl ir žemyn
nejo kudikių k
Ir netruk
suzėdė ir daug

kintojai, pasišventusie, darbuojantiesi socializmo idėjos labui, balsuoja, reikalui prisijėmus, už kunigą arba už profesionališką principinį priešą.

„Aš esmiu socialistas ne kvoterinis, nė ne popierinis, matydamas, kad toki draugai taip elgiasi, todėl,

Jūs atsakykite: Ar tokį draugą sąjungietį galima vadinti ir laikyti už tikrą pamatinės idėjos draugą, ar tik už kvoterinį ar popierinį draugą?

Tikiuosi sulaukti atsakymą nuo didžiausio tarptautinio socialisto.

Nors mūsų Sąjunga yra suvis jaunutė, daug klaidų padaryta pirmose jos gyvenimo dienose, nors dabar galimas klaidas atitaisto, bet nuošaliai stovint, atydziai tēmijant ne vien į S-gos ar visų darbininkų reikalus, bet ir į tuos pasišventusius socializmo idėjos labui darbininkus; patėmyta yra, kad tie patįs darbininkai daug blėdies neša; patēmiji blėdingumą: esi anarchistas, maksimalistas, o kartais idijotas ir mulkis; tų didžiųjų darbininkų neapkenčiamas, kaip žodžiais taip ir darbais svaidomas, pažemintas, paniekintas ir t.t.

Brooklyn, N.Y., 1, III, '10.

P. Silpnutis.

Įtarti ką nors «kvoteriniu» socialistu, balsuojančiu, reikalui prisijėmus, už «kunigą» arba «profesionališką, principinį priešą», tai reikia būti visąžiniu, nes balsuojantis vien tik vienintėlei jo sąžinei matant, atiduoda savo balsą tam, kam atiduoti tą sąžinę pataria. Balsų suskaičiuotojas irgi pasakyt negali, kas už ką balsavo: tai paslaptis...

Pats per save suprantamas dalykas, kad socialistas, balsuojantis už pavergtosios klesos priešus, peržengia socializmo principus, remdamas išnaudojančios klesos spēkas. Link tolesnių išva-džiojimų gal, kaip tikites, atsakys «didžiausias tarptautinis socialistas», tik tiek patėmytina, kad drg. P. Silpnutis perdaug jaučiasi feljetonais įžeistu, nors tas visai neturėtų būti, esant «įžeistamjam» tarptautiniu socialistu arba marksistu. Už nurodymą klaidos nieks neprivalo pykti, ypač to daryti negali socialistas, suprasdamas, kad tik popiežius gali save neklaidingu vadinti. Kritika reikalinga, nes be jos negalima patėmyti klaidų. Geistina ir pagirtina klaidų taisymas, tik jeigu tas taisymas nenaikina pamatinių social-demokratiškų proletarijato principų, bet ta kritika neprivalo būti sumarginta paniekos dėmėmis. Feljetonai nesiskaito kritika, vien satyriškas atkreipimas atydos veikėjų į dalyką, kad veikiant išvengtū nenuoseklumą ar klaidų. Red.

Mano Sapnas.

Vieną naktį štai ką aš sapnavau: Aš mačiau pririštą prie stulpo žmogų, kurio veidas atkreiptas buvo į priešą. Dešinė jo ranka pririšta buvo dručiai prie tiesios medinės stulpo rankenos, panašios į pumpos rankeną. Prie jo rankos pririštas buvo didelis peilis, kurio smailgalis atkreiptas stačiai į žemę. Stulpas sukosi aplinkui ir buvo taip pritaistyta, kad žmogaus ranka suktusi taipgi ratu ir tokiu būdu peilis kiltų aukštyn ir žemyn.

Aplink stulpą, kaip rauka galima pasiekti, radosi truputį augštn pakelta platforma, ant kurios primesta buvo daug mažų kudikių.

Per sapną aš stebėjau į tą nepaprastą sceną, ir štai stulpas pradėjo suktis aplinkui, o žmogaus ranka mėtytis augštn ir žemyn su savo peiliu, kurs puldamas žemyn pardurinėjo kudikių kunus.

Ir netrukus, taip mėtantisi ranka, daug kudikių baisiai sužeidė ir daug ant smert užbadė.

Tuotarpu pamačiau burį žmonių, bėgančių artyn prie tos scenos. Veidai jų rustybe žeravo, karštis juose virė. Vienas jų sušuko: «Pagriebkime tą baisuną ir sudraskykime jį į šmotelius!»

Bet antras iš jų atsiliepė: «Matai, jis yra pririštas, todėl nėra kaltas už savo darbą». Tada jie visi sušuko: «Susieškokime tuos, kurie čia tą žmogų pririšo ir tuos nekaltus kudikius po peiliu padėjo, ir sudraskykime juos!»

Tada jie visi pasileido į visas puses jieškoti tų, kurie tą žmogų pririšo.

Tuomi tarpu aš pabudau. Aš tariu sau: šitas sapnas yra aiškus. Toji regykla perstato mūsų industrijališką sistemą, o kudikiai—reiškia žmoniją. Žmogus prie sulpo pririštas, reiškia kapitalistą, o tie ką jį pririšo, perstato lenktiniuojančią industrijos sistemą. Tie deganti vyrai rustybė, kuriuos aš mačiau per sapną, ištikro suras tą lenktiniuojančią sistemą; panaikys ją ir paliuosuos kapitalistą nuo stulpo; kada rankos jo bus atliuosuotos nuo rankenos, tada jis su savo peiliu nebadys į krutines, absoliutiškos liuosybės trokštančių žmonių!

Vertė Jul. Mickevičius.

SONETAS.

LITUVAITEI-KAIMISTEI.

LIEMUO tavo netaisyta, žodžiai nemokyti,
Akių žvilgiai, nėgi lūpos melnoti nemoka!
Kaipgi miela, kaip malonu tave pamatyti!
Kam maloniai nusišypsai, tas iš džiaugsmo šoka!

Prastas, baltos drobės rūbas, karėlių šniūrelis
Puikiau, neg' ponias žemėiūgai ir šilkai dabina;
Smagiau, neg' brangūs kalonai, žydingis žiedelis
Tave gerbiančių krūtinės meile apsvaigina;

Tavo veideliui skaištumą saulė, rasa teikia,
Baltumui tavo rankelių vandens užtenka,
Nekalti žvilgiai akelių greit širdį apveikia
Tam, kam sielon tik pažiūri, paduodama ranką;
Nežiba tavo akise meilė veidmaininga,
Vilioti, kukliai šaipytis tu da nepripratus,
Bet nekaltas atvirumas, pažiūra reikšminga,
Tave gerbti ir mylėti priverčia Sokratus!

J. B. S.

Visų ligšiol buvusių revoliucijų likimas buvo tokin, kad susivienijimas įvairių klesų, kurios iki tulo laispnio visados yra pirmpradine revoliucijos sąlyga, negal ilgai tęstis. Vos buna padaryta pirmą pergalę ant bendro priešo, o jau pergalėtojai pradeda skirstytis į įvairius abazus ir atkreipti ginklą prieš save. Tas smarkus ir karštas klesinės priešgynybės išsiplėtojimas senuose ir sukomplikuotuose visuomenės organizmuose daro revoliuciją stipriu draugijinio ir politiškojo progreso motoru.

Karol Marks.

Kapitalizmo sistemoj dora ir ištvėrmė veda į prieglaudos namus arba išmeta bespėki ant gatvės.

LIUDNAM DRAUGUI.

(Aukauju drg. Z. A.).

Kaipgi laimingi yra paukšteliai,
Kuriuos nešioja ore sparneliai!
Kalėjimo skurdas ten jų neėda,
Laisvai skrajoja, šiluose gieda.
Vytur's su giesme į dausas kyla,
Lakštingalėlė naktį netyla,
Džiaugiasi, gėris gamtos grožybėms,
Be baimės skraido dausų platybėms;
Ranka godumo nesužymėjo
Ten savo ribų, drausmių neuždėjo...
Gamta, kodėlgi tik žmonių sviete
Laisvės gyvūnams reik užvydėti?
Nes žmogus žmogų pančiais rakina
Už laisvės geismą, žudo, kankina.
Dėlko mums reikia kalėjimuos pūti,
Neprašydėjus vysti, sudžiūti!
Gamta! tu leidai gimti piktybei,
Idant užkirsti kelius liuosybei,
Bet turim jausmą, turim mės valią,
Stosim, sutrinsim tyronų galę,
Idant liuosybė tarp mūs žydėtų,
Ir tavo grožis aplink klesdėtų.

Jul. Mickevičius.

DARBININKO KRONIKA.

Vokietijos socialistai Kovo 6 dieną padarė dideles demonstracijas, kaip protestą prieš valdžią už nepripažinimą moterims lygių teisių. Tik vienam Berlyne, sulyg praučimū, demonstracijoje dalyvavo 220.000 ypatų. Demonstracijos buvo daugelyje Prūsijos miestų. Daugelyje vietų buvo susirėmimas demonstrantų su policija. Berlyne valdžios buvo uždrausta rinktis socialistams Trepoff parke, tačiau socialistų laikraščiai pašiepė tą uždraudimą ir minia nepaisėjo ant uždraudimo, susirinko sulyg nutarimo.

Pasiūsta policija ir žandarmija pradėjo krikdinti minią, iš ko pasidarė susirėmimas. Susirėmime daug ypatų sužeista. Kiek galima spręsti iš telegramų, situacija labai serijoziška. Socialistai nepaiso valdžios įsakymų, o žmonija laiko socialistų pusę.

Philadelphijoje visuotinis streikas, kaip buvo užsakyta, prasidėjo 12 valandą nakčia kovo 4 d. Tačiau tik pusė darbininkų dėl užuojautos gatvekarių aptarnautojų streikui pametė darbą. Unijų vadovai sako, streikuoja 125.000 darbininkų, bet kapitalistiškai laikraščiai visai tą skaitlių sumažina, ypač kad elektrikos dirbtuvių darbininkai ir pečkūriai kolkas pasilieka lojališkais kapitalistams. Laukiama, kad streikuojančių skaičius greit pereis pusantro šimto tūkstančių darbininkų. Streikeriams uždrausta važinėti kerais po bausmė 5 dol. už vieną kartą. Taipgi įsakyta laikytis blaivai, nes tai kova, kuri jau nėra streiku, bet klesų kova, į kurią atkreiptos viso pasaulio žmonių akys.

Kovo 5 d. streikuojantieji darbininkai pradėjo rinktis prie Nepriklausomybės Apskelbimo Namų, kad padaryti demonstraciją. Miesto majoras išleido apskelbimą, kad nieks netur tiesos būriu stovėti ant gatvės, o policijos direktorius įsakė policijai nepaisyti, kas renkasi į būrius, vartoti aštriausias priemones išvaikymui. Taigi susirinkus į demonstraciją žmonėms, raita policija, lekiant visa šuole, užpuolė ant ant minios žudant ir tremiant arkliais žmones. Apie 50 asmenų sužeista, daugelį mirtinai.

Nedėldienis (Kovo 6) ramiai praėjo. Žmonės praleido laiką visuotiniuose susirinkimuose. Tik vakare riaušės čia bei ten pakilo. Užmušta policijos šūviais moteris, senelis ir vaikas.

Valstijos kariūnėnė įsakyta būt pasirengusiai. Wilmingtone,

Fort du Pont, stacionuojamai 45 laukų artilerijai įsakyta būti pasirengusiai iškeliavimui į Philadelphiją gintų valdišką nuosavybę.

Kovo 6 d. į darbininkų komiteto posėdį atsilankė delegacija nuo Baldwin'o lokomotyvų dirbtuvių darbininkų ir nuo laivų budavojimo darbininkų, pranešant, kad ir tų užvedimų darbininkai prisijungia prie visuotinio streiko. Baldwin'o dirbtuvėse dirba 9.000 darbininkų, bet neorganizuoti.

Miestiška valdžia, kuri tik ir rūpinasi gatvekarių kompanija, nusprendė suareštuoti visus unijų vadovus už sutartį prieš kompaniją.

Rodos, bus tai paskutinis kapitalistų desperacijos pastūmėjimas ant piliečių laisvės.

Iš Vilniaus Darbininkų gyvenimo.

Sausio paskutiniomis dienomis š.m. sustreikavo Holsteino odų fabrikos darbininkai. Holsteino fabrikos techniškas įtaisydas labai geras, ir kitos 9 odų išdirbimo fabrikos, turinčios prastus išdirbimo įrankius nesusėja lenktyniuotis. Pasidėkavojant įvedimui mašinerijos Holsteino fabrikose, visi buvusieji profesionaliniai darbininkai (amatninkai) likosi pakeisti prastais darbininkais, daugiausiai kaimiečiais, kuriems žymiai sumažino ir mokesčių už darbą, įvedant sykiu fabrikos tikrai kapitalistišką tvarką.

Paskutiniais keliais metais odų išdirbimo dirbtuvių darbininkai, išskyrus Holsteino fabriką, buvo smarkiausiai kovotojais už materijališko būvio pagerinimą ir už politiškos laisvės reikalavimus. Apie 50 nuošimtis tų darbininkų priklausė social-demokratų partijai. Daugiau kaip 30 nuošimtis jų pateko kalėjimui ir ištrėmimui. Nežiūrint kovos sunkumo, tie darbininkai visgi iškovojo sau sutrumpinimą darbo dienos iki 8 valandų, daleista turėti savo profesjonalinę sąjungą, knygyną ir mokyklą su keliais skyriais, kur buvo mokinama pradinio mokslo, speciališkio mokslo, skaitliavimo, piešimo, geografijos ir kitko. Visą tą užlaikyti sąjunga galėjo iš tam-tikrų mokesčių: nuošimčių nuo pelno.

Nieko tokio panašaus nebuvo pas Holsteino darbininkus veikta, tačiau ir jie naudojami iškovotomis sąlygomis, daugelis jų net pasijuokti mėgdavo iš tų, kurie jų būvį palengvino. Būdavo Holsteinas jiems sako, kad kitose fabrikose darbo diena likosi sutrumpinta, tai ir jisai tą padaro. Tamsūs darbininkai čia matė didelę darbdavio malonę ir užtat daugelis iš jų įsiprašinėdavo leisti dirbti vakarais, kada kitose fabrikose darbininkai dirbo tik po 3 ar keturias dienas į savaitę, nes krizio laiku darbai sumažėjus ir darbininkų mažiau terekėjo; bet susiorganizavę darbininkai nelėdo atleisti nuo darbo dalies darbininkų, tačiau visi priėmė trumpą laiką, t.y. sutiko dirbti po 3-4 dienas, by tik visiems turėti pragyvenimo būdą. Holsteino darbininkai neprisilaikė jokio darbininkiško solidariskumo ir kaip nuolankiausi vergai tarnavo savo darbdaviui, dirbdami dienomis ir naktimis, ir daugelį darbininkų tokiu būdu paliko be darbo. Tie bedarbiai įsiprašinėjo į darbą pas kitus darbdavus už menkiausį atlyginimą. Tokie darbininkai-bedarbiai likosi baisiausiais konkurentais da turintiems darbą darbininkams. Jie padaršino visus fabrikantus pasikėsinti ant darbininkiškų reikalavimų ir jie, pasinaudoję atsakančiu laiku, užstojus reakcijai 1908 metais, apskelbė lokautą visose odų dirbtuvėse. Lokautas tęsėsi per visą žiemą arba per 5 ir pusę mėnesio. Sušalę, išalkę darbininkai laikėsi kiek galėdami. Kitų fabrikų darbininkų Vilniuje šelpė juos kiek galėjo. Aukos plaukė ir iš kitų miestų ir kraštų, ypač iš Vokietijos darbininkai jų sušelpimui prisijungė 1000 markių; iš Austrijos nuo darbininkų aplaikyta 500 kronų; iš Francūzijos taipgi 500 frankų. Aukavo taipgi ir kitų tautų darbininkai, tiktai vietiniai Holsteino darbininkai savo broliams badaujantiems nė skatiko nepaaukavo.

Gegužės mėnesyje lokauto paliktų darbininkų be darbo sąjunga išjieškojo bedarbiams darbą miškuose netoli Vilniaus ir jau

a būti pa-
osavybę.
delegacija
laivų bu-
arbininkai
vėse dirba

kompanija,
prieš kom-

pastūmėji-

MO.

Holsteino
ikas įtaisy-
nčios pras-
idėkavojant
eji profes-
stais darbi-
žino ir mo-
šką tvarką.
darbinin-
votojais už
s reikalavi-
cijal-demo-
alėjimau ir
ai visgi iš-
lų, daleista
lą su keliais
liško moks-
tą užlaikyti
eluo.

inkus veik-
gelis jų net
Būdavo Hol-
likosi su-
ai čia matė
inėdavo leis-
lirbo tik po
sumazėjus ir
ninkai nelei-
riēmė trum-
siems turėti
kė jokio dar-
i tarnavo sa-
augelį darbi-
sprašinėjo i
Tokie dar-
la turintiems
s pasikėinti
tsakančiu lai-
tą visose odų
r 5 ir pusę mė-
ėdami. Kitų
Aukos plau-
darbininkai jų
uo darbininkų
ikų. Aukavo
olsteino darbi-
aukavo.

be darbo sąjū-
vilniaus ir jau

pradėjo rengti darbininkus prie naujo darbo, kad tokiu būdu nuveiktų darbdavius. Ir žinomas dalykas, fabrikantai nebūtų atlaikę prasidėjus darbams fabrikose; jau du fabrikantai buvo pasidavę darbininkų reikalavimams ir sutiko priimti darban darbininkus su senoms darbo sąlygomis, o prie to užmokėjo darbininkams už dalį lokautu sugaišinto laiko. Bet fabrikantų pinigai ir caro policija viską savaip padaro. Suareštavo visus geresnius darbininkus, kurie statė reikalavimus, o silpnadvasiams tuojaus pasakė, jeigu neis dirbti, juos taipgi suareštuos. Menkai susipratę, alkani, varomi išalkusiųjų šeimynų darbininkai sutiko su naujoms darbo sąlygomis, pailginančioms darbo dieną iki 9 valandų, apkaipojančioms nuo 15 iki 35% algą, suvaržančioms darbininkų vaikią fabrikose, kad galima būtų prašalinti iš darbo 30 nuošimti darbininkų, kurie greit atsidūrė kalėjimuose.

Taip pasibaigus su nauda darbdaviams lokautui, Holsteinas savo fabrikoj darbininkus da labiau nuskriaudė. Holsteinas, matydamas, kad kitų fabrikų darbininkai priversti buvo nusileisti ir negali atsipriešinti, gan greit susipratę, jog darbininkai negreit galės pradėti kovą už savo būvio pagerinimą, su kiekviena savaite pradėjo mažinti darbininkams algas ir taip priėjo prie to, kad darbininkai pasijuto negalinčiais pragyventi. Netekę kantrybės, metė darbą tokiu laiku, kada nesimato jokios laimėjimo vilties. Beabejo Holsteino darbininkai susitiks su da žiauresnėmis darbo sąlygomis, bet tas gal bus jiems pamokiniu ateičiai, kad tik laikantis darbininkiško solidariskumo gali apsiginti nuo skriaudų ir išnaudojimo, ko tik ir galima nuo kapitalistų tikėtis. Gal supras reikalingumą darbininkiškos organizacijos ir klesų kovos, kad galima būtų galutinai numesti nuo savo sprando alginės vergijos jungą.

A. Baranuskas.

Sėpkime laikraštija.

Mūsų pirmeiviškię laikraščiai laiks nuo laiko dejuoje, kad dėl mažumos skaitytojų stovi arti mirties pavojaus. Tokis krizis girdziasi pirmeiviškojo laikraštijoje. Nes mažuma tebekvėpuoja laisvuju kvapu. Ypatingai jeigu kuomet kokia darbininkiška organizacija pradeda išduoti laikraštį, ir jau tame laikraštyje pasirodo dieniniai reikalai darbo žmonių, priešingi, kaip dvasiškiems, taip ir svietiškiems jų valdonams. Suprantama, tokis laikraštis nuolat persekiojama. Juk dar tik mažuma darbo žmonių yra apsišvietusių, o dar vėl striopiau ima temdyti apšvietos priešai. Ir pertai, jeigu nieks neparemia medžiagiškai, ta organizacija bent ant kiek priversta palianti veikusi.

Daug jau mes tokių pasekmių matėm. Paminint pirmąjį darbininkų laikraštį pradėjusį eiti Lietuvoje—«Naująją Gadynę», po to «Skardą» ir «Žariją». Tie gi laikraščiai nepakeldami toliaus nešti sunkių nuostolių,—turėjo nužengti į kapus. O jie gi buvo užėmę nemažą švietimo darbą, tarpe darbo žmonių,—tik su jų mirčia, vėl užslinko tamsos šešėliai. Visoki juodosios reakcijos šalininkai ėmė džiaugtis, jie mat primenė, kad socializmo mokslas esą klaidingas, pertai nerandąs dirvos.

Tą patį panešė ir kiti primeiviški laikraščiai, k. a. «Vilniaus Žinios» ir «L. Ukininkas», o ir dabar negeriaus, t. y. nemažiaus persekiojami.

Čia paiminta ant kiek spauda puolė Lietuvoje. Bet prilyginimas tas pats visur. Nes laikraštija, tai centras žmonių judėjimo,—pakėlimas jos, tai pakėlimas žmonių apšvietos. Jeigu kalbant tik apie lietuvius, tai rasime netik Lietuvoj ir

Amerikoj. Paimkime Scotiją: tengi lietuvių nemažai, o tarp jų progresas, tai ne Lietuvoje ar Amerikoje.

Scotijoj yra leidžiamas kas savaitė siaurutis laikraštėlis—«Rankpelnis». Nors ir mažas eina, bet ir tas pats vos teuzlaikomas.

Tokia tai didžiausia priežastis, kad mažai skaitytojų. Minėtą laikraštį leidžia socialistų sąjunga (L.S.S. Did. Brt.).

Mums visgi reiktų atkreipti atydą, idant neduot sustoti, bet der padidinti. Kaip darbo žmonių laikraštį.—Jį vertėtų platinti ir amerikiečiams koku tik galint būdu: renkant prenumeratas ir kur galint aukoms pagelbėti. Juk tai netik mes lietuviai—kaipo vieni darytum tą pagelbą. Antai nelabai toli praėjusiu laiku «New York Call» iš Vokietijos aplaikė kelis tukstancius markių pašelpos. Kodėl gi mes negalėtume rasti budo atlikimui tos pareigos?

Kur daugiau spėkų, ten ir darbas pasekmingesnis.—Tad prie darbo—nepamirškim jo!

J. J.—nas.

Korespondencijos.

CHICAGO, ILL. Siaur-vakarinėj dalyje miesto buvo parengtos prakolbos 27 vasario per suvienytas LSS. kuopas. Kalbėjo Kazenas ant temos iš ko kyla revoliucijos. K. Gugis, apie reikalingumą darbininkams apšvietos, rišimosi į darbininkiškas organizacijas; privadžiojo daug pavyzdžių, kaip turčiai viens kitam paduoda draugišką ranką, kovodami prieš darbininkiškas organizacijas, neklausdami apie tautystę. E. Visutautiška kalbėjo apie reikalinkumą iškovoti moterims lygias tiesas, ir visapusiškos apšvietos: kalbėjo Galskis ir antrą syk K. Gugis, net susirinkime atsirado vienas žmogelis užsitraukęs raugalo, kuris pradėjo gailėtis kunigų, kam esą kalbėti prieš kunigą, nes kunigas yra geras. Kada išaiškino, kad nė prieš vieną kunigą ypatingai nėra kalbama, bet prieš darbus tulų kunigų, kurie užstoja turčių reikalus, ir tas žmogelis nutilo. Reikia priminti ir apie vietinį kun. Lukošių, kuris sykį iš sakyklos parapijonams pasakė, kad socialistai kovoja už geresnį buvį visų darbininkų, ir kad socialistai yra geri žmonės ir nereikia jų bijoti; tai pirmas iš Chicogos kunigų, kuris žmonėms pasakė teisybę. Taipgi priminė, kad yra žmonių, vadinančių savę socialistais, bet neturinčių jokios nuovokos apie socializmą, viską niekinančių ir griaujančių, o nieko nežadančių tobuliesnio sutverti, nuo tokių patarė šalintis; kurie karčiamoje liuosą laiką praleidžia.

Ant prakalbų žmonių buvo nemažai, nors čia žmonės ne labai mylinti lankyti susirinkimus arba prelekcijas, nes dauguma praleidžia laiką prie stiklelio alaus ir kazyrų: prakalbos ir deklamacijos žmonėms patiko; geistina butų kad tankiau butų parengiamos panašios prakalbos.

Vietinis.

KENSINGTON, ILL. Pas mus dirbtuvių daugybė, apie darbus, užsiėmimus, netik liudna, bet ir apverttina darosi.

Mat 1 d. gegužės išpuola nedėlio, todėl pagal valstijos tiesas negalima su demonstracijoms ant gatvių išeiti. Atsiskačius 36 kuopos Org. J. J., tapo išrinkta naujas A. Stripas. Pranešu 36 kuopos LSS. drg. kad mėnesinis susirinkimas atsisibus kovo 22 d. utarninko vakare 7:30 val. po N.79 E. 22 gatvės.

Draugai malonėsite visi pribut, nes yra svarbių reikalų dėl apsarstymo.

Jūsų buvęs Org. J. J.—kevičius.

Nelaimė, tas yra tiesa, kad bespėkė ir piktadariška valdžia įstengia per tulą laiką mindzioti šalies gerbuvių ir garbės, pakol neatsiranda žmonės, kurie tokios valdžios pagamintą ginklą neatkreipia prieš ją pačią, ir remdamiesi teisinga drausiųjų rustybe ir daugybės žmonių skurdu, iššaukia tokiose sąlygose išsidirbusiąją revoliuciją.

Teodor Mommensen.

Draugai!

Kol da žiemos vakarai ilgi, kol da neužėję vasaros šilumos, griebkimės sparčiau prie darbo!. Jau seniai laukia mūsų lietuviška liaudis išeinant iš spaudos knygos «MOTERIS IR SOCIALIZMAS». Bet ar daugelis rūpinamės jos išleidimu?. Nekurie draugai jau net antru kartu bando sumokėt prenumeratą, sau arba užrašydami savo draugams, bei draugams. Todėl neapsileiskite ir tie, kurie dar neįmokėjote prenumeratą, paskubėkit įmokėt, idant būtų galima sutaupti fonde «Moteris ir SocIALIZMAS» kelis šimtelius ir pradėt spaudyti minėtą veikalą. Rašiau kelis kartus «Kovoje», idant sugrąžintume «Kovos» administracijai senuosius kvitarijušus ir drauge pinigus už parduotus lapelius, bet mano kreipimasis į jumis, liko su labai mažu atbalsiu.

Bandysiu dar kartą parašyt kiekvienam laiškus, kurie turite kvitarijušus rinkimui prenumeratos «Moteris ir SocIALIZMAS», jei tas negelbės, tuomet pavesiu dalyką LSS Komitetam. Kurie nenorit gaišyt man brangų laiką ir daryt extra iškasčius pačto lėšom, malonėkit patys prisiųst kvitarijušus ir pinigus už parduotus lapelius.

«Kovos» Administracija pėr J. Grinius.

Atsiliepkite.

«Kovos» administracijaj nežine kas ir nežine užką, prisiuntė nuo Money Orderio kvitą ant 2 šilingų ir 6 penų iš Kilmarnock, Scotland. Todėl kas tokią kvitą siuntėt, tai malonėkite kaip galima griet prisiųst nuo tos kvitos Money Orderį ir drauge laišką, ką už tuos pinigus norite.

«Kovos» Administ.

Gausi ant išmokeščio.

KATALOGAS DYKAI.

Galima gati gryno aukso visokio skyriaus laikrodėlius bei retezėlius (lenciuogelius), kompasus, leketus, aukso ir deimanto žiedus ir spilkas, aukso guzikus marškiniams ir šliubinius žiedus. Jei gu ka reikalauji iš minėtų daiktų; tuojau rašyk, mėš prisiųsime reikalaujamą daiktą. Po aplaikymo, mokesi kas mėnsį po \$2.00 pakol išmokėsi visus pinigus už kiek vertės paimsi.

Prisiųsk savo adresą ir už 7c. markių dėl prisiuntimo katalogo, paminėk kur matai pagarsinta. Adresuok:

John Morris, P. O. Box 123 Warsaw, N. Y.

Stebuklinga mašina!

Parsiduoda judamų paveikslų mašina, tinkama daugelini dalykų, pavyzdin: rodyti judantiems paveikslams, apšviešti scena prie lošimo, reguliuoti spalvas šviesos, taipgi atsakanti prie iliustruotų prelekeijų ar paskaitų, nes visokius piešinėlius ko aiškiausiai atšviečia su pagalba gesilinos arba elektrikos.

Ši mašinėlė mažai naudota ir gražiai užlaikyta; nauja prekevo \$150,00. O parsiduoda tik už \$95.00 iš priežasties, kad nėra kam prie jos dirbti. Taigi norinti pasinaudoti proga, kreipkitės laišku, o persitikrinsite, kad tikrai iš gerų rankų ir pigai parsiduoda.

J. Šaltis 120 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Kurie reikalavote socialistiškų ženklelių, tad pranešu, jog jau apturėjau siuntinį, ir visiems išsiuntinėsiu. Kurie dar neturite paausuoatų socialistiškų retezėlių prie laikrodėlių, tad reikalaukite iš «Kovos» Administracijos.

«Kovos» Administracija.

Didelis teatras Chicago, Ill.

Latvių Socijalisų skyrius, stato ant scenos, subatos vakare 12 d. kovo (march) 8,30 val. Drama 3-jų veiksmių «Visų Vėlių Diena». Salėje Hull House, Halsted ir Polk gatvių. Turinis dramos paimtas iš gyvenimo šių dienų. Mandolinų muzika griež.

Kaina tikietų: 50 c., 35 c., ir 25 c. Kviečia visus draugus, Komitetas.

AUKOS.

Švedijos streikiariams.

Iš Newark, N. J. Prisiųsta \$2.00. Ankavo šios ypotos: M. Jannūsoni J. Dolcinis, M. Žolynas—po 50c; J. Stanelis, K. Kregždis—po 25c.

PASTABA: Kadangi aukos nebuvo «Kovoj» pagarsintos pirmą, kur surašėme, todėl, kad pinigai liko nesiusi Amerikos Red.

AUKOS KALINIAMS.

Iš Rochester, N. Y. Gruodži 24 d. 09 aplaikyta \$3.41. Per klaidą vietoj Aukmergės kaliniams likosi pasiųsta Amerikos kaliniams. Ankavo: P. Vaičius 50c., P. Bugališkis, L. Placenis, P. Petrusis, J. Melnikas, K. Placenis, J. Baršaukas, J. Mudrauskas, U. Petrulytė—po 25c.; J. Žemaitis 15c; A. Vaičienė, O. Stasiuliūtė, V. Vilbauskas, N. Grinbergis, J. Jončis—po 10c.; V. Zolskis 6c, J. Joniška, D. Jurenitūtė, P. Zelckis, K. Depšis—po 5c. Viso \$3.41.

Drg J. Baltušis ir A. Adomaitis paaukavę po 25c. prisiuntė kaliniams.

Pirmutinis ir Seniausias Lietuvių "DILGĖLĖS" Juokų ir Satyros Laikraštis

Su juokdariais, originaliais paveikslais, eina penktus metus (nuo 1906 m.) Per ketverius metus "DILGĖLĖS" telp bujojo, kad dvigubai pasistorino ir pasilgino, o dabar, ant penktų metų amžiaus, daugiau kaip dvigubai pasistarkino: buvo mėnesinis, dabar—DVISAVAITINIS, t.y. leidžiamas kas dvi nedėli. Telp padidėjusiose ir tankiose "DILGĖLĖSE" telpa jau ne tik daugybė juokų, paaukų ir paveikslų, bet ir visokių naujienų ir aprašymų iš politikos, gyvenimo, moko ir dailės. "DILGĖLĖS" užstoja skriaudžiamuosius, bet dilgina visų paikiojimus. Kalba visiems suprantama, nes dilgant ir nepikta. Prenumerata: metams 1 doleris (visas šalis, pusei metų 60c. Užsirašyk tuojau. Rašyk šiuo "D." leidėjų adresu: :: :: :: :: :: :: :: ::

Baltrušaitis Bros. 2304 Fifth Avenue
PITTSBURG, :: PA.

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.
VISIEMS ŽINOMAS
DR. PHILIP ROVNO
423 PINE ST., PHILADELPHIA, P. A.
Priėmimo { Iki 10 iė ryto. Nuo 2 iki 3 P.M.
valandos: } Nuo 6 iki 8 vakare.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

NAUJAS KATALOGAS
koko nebuvo lietuviškoj kalboj, bus kožnam prisijustas ant pareikalavimo kuris prisijus io c. markėms. Tame kataloge telpa apraėymai, apie Elektriškų Krutanėių paveikslių maėinas, magiškas lempas, štukas, visokių gatunkių knygas ir tt. Kas nusipirks naują juokingų dainų knygelę "Dainų Vainikėlis" kurios prekė 25 cent. tam prisijusime katalogą dykai. Reikalaujame gerų agentų pardavinėjimui mus tavorų po miestus ir miestelius. Adresuokite:
GEO. A. PUPAUSKY & Co.,
1112 S. LEAVITT ST. CHICAGO, ILL.

Bell Phone 2477 Keystone 420.
ALEX. KOZUCHOWSKI
Didžiausia sankrova arielkos, vyno, likerio, vietinių ir iš užsienio. Alus buteliukuose Szmidt'o bravoro. Dirbtuvė minerališkų vandenų.
Kalbam lietuviskai, lenkiškai, ruskai ir angliskai
2728 E. Allegheny Av., Philadelphia

Frederick D. Felto
Yra tai geriausia UŽEIGA lietuviams.
SALIUNAS
S.W. Cor. Richmond & Allegheny Av.
PHILADELPHIA, PA.

NAUJAS ISZRADIMAS
Sustiprinimui ir Užlaikymui PLAUKU.
Ar norite užlatkyti plaukus ant galvos? slenka plaukai? galva plika? ant veido yra papuėkal? norite gaut rodą, kaip išgydyt ligas? Jeigu plaukai slenka ir randasi Pleiskėnų tai yra ženklai, kad galva paėilike plika už keliu mėnesių jeigu nesigydiat. Mūsų firma yra teisingiausia. Galite gaut visokių gydaoilių. Turime apie pusę milijono laiėkų su padėkayonėmis nuo žmonių visokių tautyėčių. Raėyk pas:
Prof. J. M. Brundza, & Co, 990 Broadway & So. 5th St., Brooklyn, N. Y.

17 AKMENAIŠ LAIKRODELIS.
Ausuke užsukamas ir užstatomas, vyrams ar moterims. Aukso dengtas, gvarantuotas 20 metų. Luktal abi pusė uždaromi, graėiai engravieruoti. Absoliutiškai teisingai laiko laiką, specialiai vartojamas per tarnaujančius prie geleėinkeliu, ir per nuolat keliančius. Pasijusime vyriską ar moterišką laikrodėli gavę pareikalavimą ir antraėą per C. O. D. leėžlame išgėzemuoti ir užmokėti tik \$5.75 ekspresui. Jei raėite netinkanti, sugrąėinkite. Atmink, kad tu gal už panaėų laikrodėli užmokėtum \$35.00, jei ji tau slulytų pirkti iėkalbus pardavėjas. Prie laikrodėlio mes duodame 14 karato paaukauotą rėteėelį su brelioku dykai. **EXCELSIOR WATCH CO.**
903 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

EDWIN M. SIPE
PLUMBERIS ir PECIU INŽINIERIUS
2712 E. Allegheny Ave., Phil'a
Mano darbas gali būt matomas naujoje svetainėje ant E. Allegheny Ave.

TELEPHONE { Market 1105
Newark 1553 B
DR. M. WISSOTZKY
Europiškas Daktaras pribuvęs iš seno krajaus, iš Rusijos, specialistas visokių vidurinių ligų: širdies pilvo, žarnu, kepenų ir t.t. Gydui visokias ligas, kaip švieėias teip ir užsienėjusias, ypatingai vidurinių ligas, moterų, vyrų ir vaikų. Gydui visokias veneriškas ligas ir visokius sekretus užlaikau didžiausioje slapybeje. Kalbu lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Kurie norite būt tikrai išgydytais, kreipkitės prie manęs sekandiu antraėu:
142 Ferry St., Newark, N.J.

Už apgarsinimus "Kovos" Administracija neatsako.
"VISUOMENĖ"
Eina syki į mėnesi. Stotisi sau tikslu suspiesti apie save susipratusius arba tebesusiprantančius nuoseklaus visuomenės demokratizmo šalininkus, bendrai pasiaiėskinti įvykstančias mūsų gyvenime permainas, išsidirbti bendrą jiems visuomeniniai-kultūrinio darbavimosi būdą.
Kaina: metams 3 rub., pusmeėiui 1 rb. 55 kap., 3 m. 80 kap.. Atskiras numeris 30 kap.
UŽSIENIUOSE: metams 4 rub., pusei metų 2 rb., 3 mėn. 1 rub. 20 kap.
Redakcijos ir administracijos adresas:
Vilnius: Užupio (Zareėnaja) g. 16 b. 26.

TABAKO NAUDOTOJAMS.
PAGELBKITE MUMS APGARSINTI MUSU TABAKA, TARPE SAVO PAŽISTAMU, O MES JUMS DUOSIME AUKSINI LAIKRODELI VERTES \$15.00 DYKAI! Laikrodėlis graėiai graviruotais virėais, dubaltavais antvoėais, koteliu užsukamas ir užstatomas, apserėgtas nuo pridulkėjimo, gvarantuotas tikrumu laiko ir išdirbimo ant 20 metų, ant visų akmenių, 14 karato aukso. Laikrodėlis tokio išdirbimo ir tokio pat aukso, parsiduoda kiekvienam štore už \$15.00.
MES PASITIKIM, JOG JUS ATKREIPSITE SAVO ATYDA ANT MUSU APGARSINIMO IR NAUDOSITE KAIP GERIAUSIA TABAKA RUKYMUI, CIGARAM IR PYPKEM. Mes pristėqm visokio tabako seekanėių išdirbimų: Barniško, Hercegeniško, Hungariėsko, Turkiėsko ir Rusiėsko KARTU UŽ \$6.00. Jūs lengvai tą tabaką galite parduot savo draugams, nes tai yra geriausias tabakas ant svieto. Tabakas yra tas pats, kurį jūs taip noriai rūkėte Europoj.
Aplaiėk mėnų tabaką, rekomenduokite jį savo draugams, ir jei jis jiems patike, duokite jiems mėnų vardą ir adresą, ir tokiu būdu padėai mums apgarsinti, užtai mes duosim jums VISAI DYKAI laikrodėli vyriską ar moterišką. Yra tai geriausia proga apturėt pulkų laikrodėli, kuris jums neprekiuos nė viena centą. Už minėtą tabaką mes rokuojame tik \$6.00. Priesiėkite mums iš kalno tik 50c paėto markėmis, o mes jums prisiėjsime tabaką ir laikrodėli per artimiausią expresą. Prieė užmokėjimą galite išgėzaminuot, perėžiurėt, jei tau patike, užmokėsi ekspresui likusią sumą 5 dol. 50 c., ir tuomet tabakas ir laikrodėlis jau yra tavo. Jeigu jūs prisijetumėt visą sumą 6 dol. iškalno, money orderį ar registruotam laiėke, tuomet mes jums duosime ekstra dovaną—visai dykai graėų aukėlinėnciėgėli. Pinigus sugrąėiname kiekvienam, jei jis yra neuėganėdintas iš mėnų tavoro.
PASARGA: Tas dovanas duosim tik tolaiėkol mes persitėkrėsim, jog mėnų kompanija yra pilnai apgarsinta. todėli nelaukite ilgai, kad nebūtų pervėlu DYKAI laikrodėli gaut. Adresuokite:
European Tobacco Co.
33 Leonard St. Dep. 74 New York, N. Y.

M. Rosenbaum,
SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.
Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Iėmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
Agentūra geleėinkelių tikiety.
Parduodame geleėinkelių tikletus į visus miestus Jungtinių Valėtijų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ DOVANAI!
Jei Amerikoje nemoki Angliėskos kalbos, tai pats žina, jog esi kaip nebylys.
Bet kiekvienas lietuvis, jei tik nori gali gerai ir lengvai išmokti DOVANAI. Kiekvienas, kuris tik per mane užaiėrasys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraėėiui prikaiėbins, prisijunėiant \$2.00 ant mano vardo, apturėės vieną iš čion paminėty laikraėėių: "LIETUVA", VIENYBĖ" arba "KOVA" per metus; teip-pat garsiają didelę knygą verėtą iš prancėzų kalbos "BALTRAMIEJAUS NAKTI", kurios prekė 75c. ir teip-pat "GRAMATIKA—MOKYTOJU" angliėskos kalbos. Kaip tik prisijus 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturėėsi. Metas skaitosi nuo dienos užsiėrasymo. Duodu dovanas, kad laikraėėių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai, kaip ir svetimačiai turėty gramatiką, išmokty angliėšką kalbą.
Pinigus siėjėskite per Money Order.
JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N.Y.
Teipat kiekvienam pasiunėiu savo Didelį Katalogą, visokių ir naujausių Lietuviėškų knyėgų. Atsiėjėk 2c. markė.